DOCUMENT RESUME

ED 472 769 FL 027 569

AUTHOR	Boruszczak, Bohdan, Comp.
TITLE	Uiavy sobi: uchnivs'ski zoshyt [and] vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta (Just Imagine: Activity Book [and] Answer Key to Student Activity Book). Collage 3: A Ukrainian Language Development Series.
INSTITUTION	Alberta Learning, Edmonton. Learning and Teaching Resources Branch.
SPONS AGENCY	Alberta Learning, Edmonton. Language Services Branch.
ISBN	ISBN-0-7785-1374-2; ISBN-0-7785-1376-9
PUB DATE	2002-00-00
NOTE	106p.; Funded by the Ukrainian Language Education Centre, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta, Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton, and Alberta Ukrainian Commemorative Society. For related documents, see FL 027 568-71.
AVAILABLE FROM	Alberta Learning, Learning and Teaching Resources Branch, 11160 Jasper Avenue, Edmonton, AB Canada T5K 0L2.
PUB TYPE	Guides - Classroom - Learner (051) -- Guides - Classroom - Teacher (052)
LANGUAGE	Ukrainian
EDRS PRICE	EDRS Price MF01/PC05 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Class Activities; Cultural Background; *Cultural Education; Ethnic Groups; *Heritage Education; Instructional Materials; Literature; *Native Language Instruction; Pattern Drills (Language); *Reading Materials; Second Language Instruction; Second Language Learning; *Ukrainian; Uncommonly Taught Languages; Vocabulary Development; Writing Skills
IDENTIFIERS	Canada; Ukrainians

ABSTRACT

This workbook is one of four intermediate- to advanced-level activity books in a series for teaching the Ukrainian language to both native speakers and second language learners. It offers a selection of exercises, vocabulary builders, dialogs, and writing exercises for language skill development. A teacher's answer key to accompany the activity book is also included. (CNP)

Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made
from the original document.

ED 472 769

Uiavy sobi: uchnivs'ski zoshyt [and] vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta (Just Imagine: Activity Book [and] Answer Key to Student Activity Book). Collage 3: A Ukrainian Language Development Series

Bohdan Boruszczak, Comp.

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

[] This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

[] Minor changes have been made to improve reproduction quality.

Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

C. Andrews

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

1

FL 027 569

BEST COPY AVAILABLE

FL

• УЯВИ СОБІ...

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

Just Imagine...

Student Activity Book

PERMISSION TO REPRODUCE AND DISSEMINATE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY

Christina Andrews

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

1

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

☑ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

Програма навчання української мови

A Ukrainian Language Development Series

Collage

КОЛЯЖ

FL027569

Уклали
Б. БОРУЩАК
В. КОРЕЦЬ
Д. ПОРОХІВНИК
Г. ЯРЕМКО

BEST COPY AVAILABLE

УЯВИ СОБІ...

УЧНІВСЬКИЙ ЗОШИТ

Just Imagine...

Student Activity Book

Програма навчання
української мови

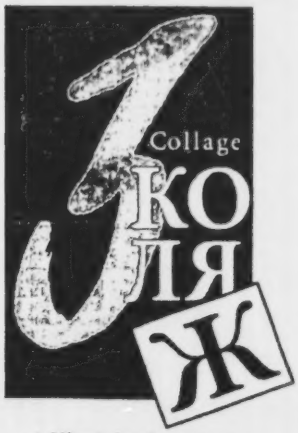

A Ukrainian Language
Development Series

Уклали
Богдан Борущак
Василь Корець
Дарія Порохівник
Галина Яремко

Освіта Альберти
Відділ учнівських і вчительських матеріялів
Едмонтон, Канада

©2002 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

Every reasonable effort has been made to trace ownership of copyright materials. Information enabling the publisher to rectify any reference or credit in future printings will be welcomed.

All rights reserved.

Видавництво намагалося відшукати власників авторських прав кожного твору в цьому учнівському зошиті й буде вдячне за інформації, зауваження та поправки, які просить надсилати на подану нижче адресу.

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	√
Teachers	

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	√
Учителі	

Pilot edition published 1989.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Learning and Teaching Resources Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427–2984; Fax: (780) 422–0576
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Learning and Teaching Resources Branch.
Uiavy sobi… : uchnivs'kyi zoshyt = Just imagine… : student activity book / compiled by Bohdan Boruszczak … [et al.].

ISBN 0-7785-1374-2

1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Boruszczak, Bohdan. II. Title. III. Title: Just imagine…: student activity book. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2002 491.79

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти.**

Публікація матеріялів для 9-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,

і

Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Learning.**

The publication of the Collage 3 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,

and the

Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

Зміст

Вправа 1. Мозкова атака 1
Вправа 2. Уяви собі... 2
Вправа 3. Назви та опиши 22
Вправа 4. Листівка 23
Вправа 5. Знайдислово 26
Вправа 6. Що таке «рослини»? 27
Вправа 7. Ми та інопланетяни 28
Вправа 8. Передбачення 32
Вправа 9. Ти — представник Канади 33
Вправа 10. Пригода на морі 36
Вправа 11. Дай волю своїй уяві! 38
Вправа 12. Підбери прикметники 41
Вправа 13. Родовий відмінок 43
Вправа 14. Особові займенники — родовий відмінок 45
Вправа 15. Вказівні займенники — родовий відмінок 47
Вправа 16. Присвійні займенники — родовий відмінок 49
Вправа 17. Зворотний займенник СЕБЕ 51
Вправа 18. Мовна гра 52
Вправа 19. Кросворд 53
Вправа 20. Оповідання 54
Вправа 21. Небезпечна подорож 57
Словник 61
Особистий список нових слів 71

Вправа 1. Мозкова атака

Подумай і запиши всі слова, які приходять тобі на думку, коли ти чуєш вислів «уяви собі».

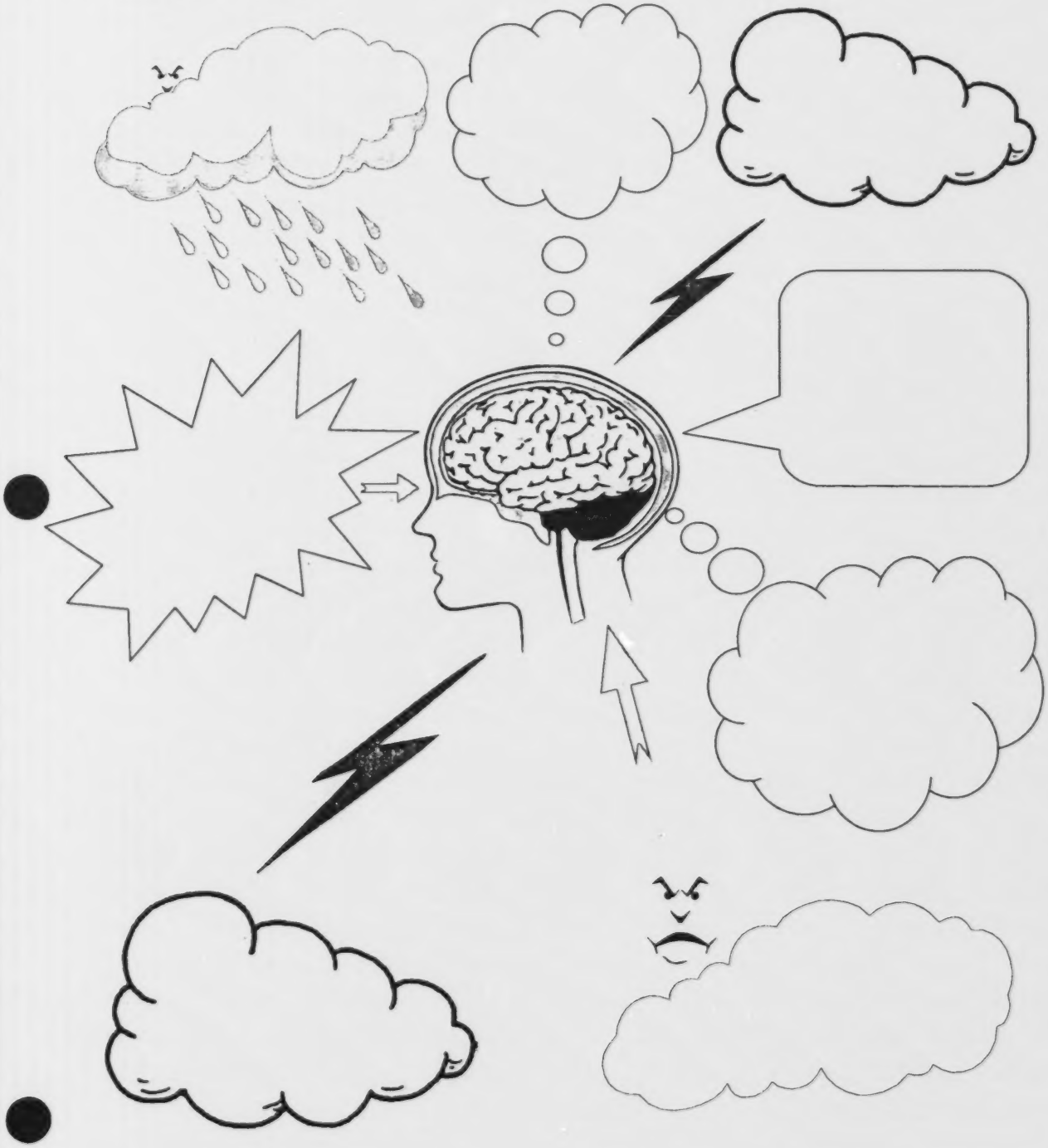

Вправа 2. Уяви собі...

А. У групах складіть діялог на тему «Уяви собі...», уживаючи рисунки та слова на сторінках 2–21. Запишіть свій діялог на окремому аркуші паперу. Зробіть драматизацію діялогу в клясі.

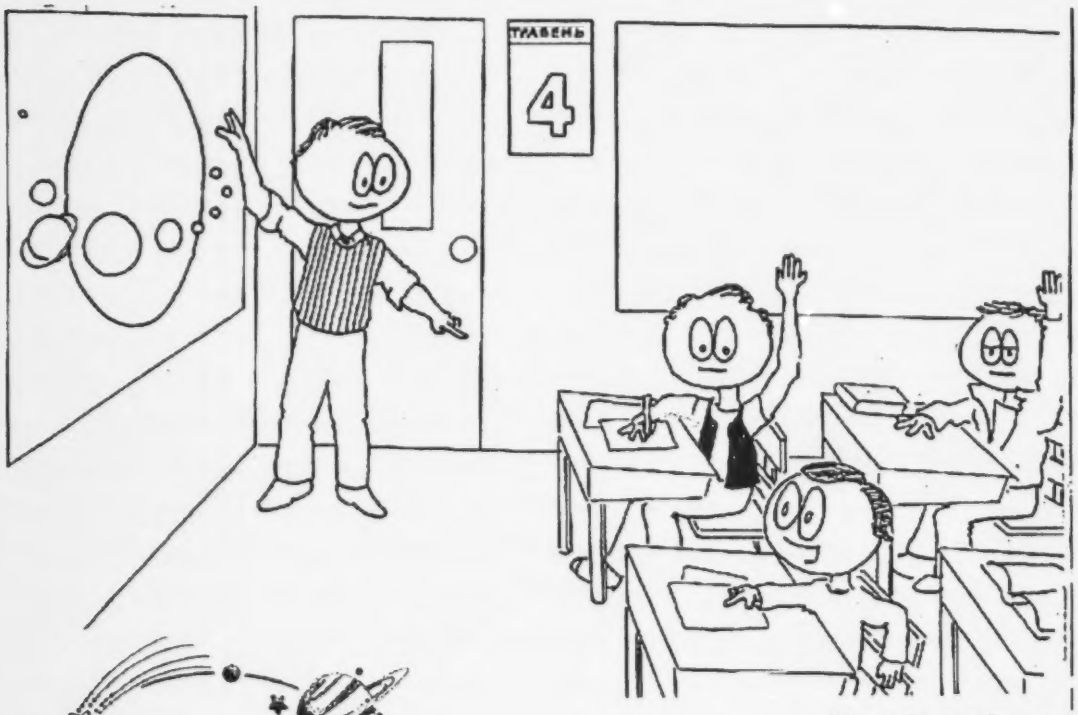

Рисував Мітчел Фортьє.

Б. Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
галактика	*космічна система, що складається із зірок і космічного газу й пилу*	*До нашої **галактики** входять Сонце й Соняшна система.*
іноплянетяни		
метеор		
планета		
планети Соняшної системи		
Меркурій		
Венера		
Земля		
Марс		
Юпітер		
Сатурн		
Уран		
Нептун		
Плутон		
Соняшна система		
супутник		
схематичний план Соняшної системи		

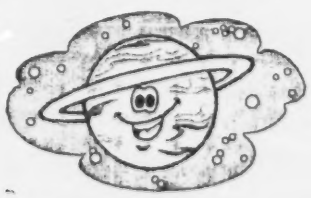

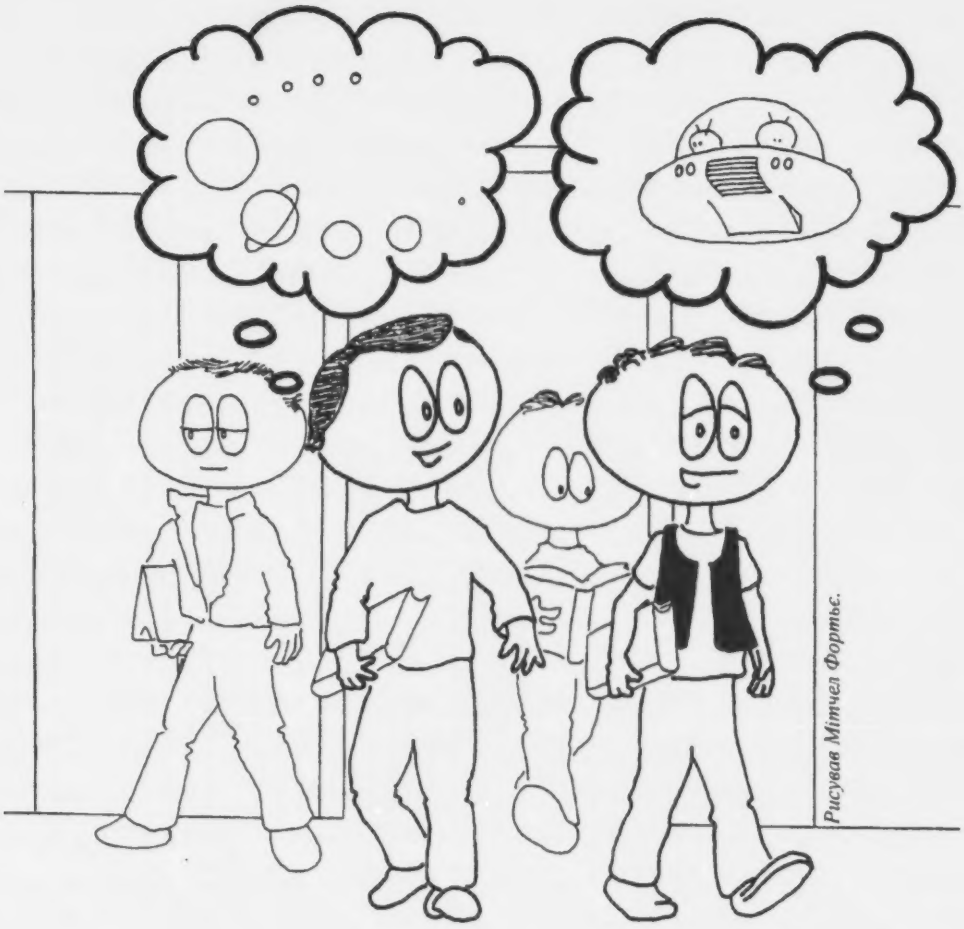
Рисував Мітчел Фортьє.

дивний, -а, -е, -і
космічний корабель
позаземна подорож
уявити
цікавитися

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
дивний		
космічний корабель		
позаземна подорож		
уявити		
цікавитися		

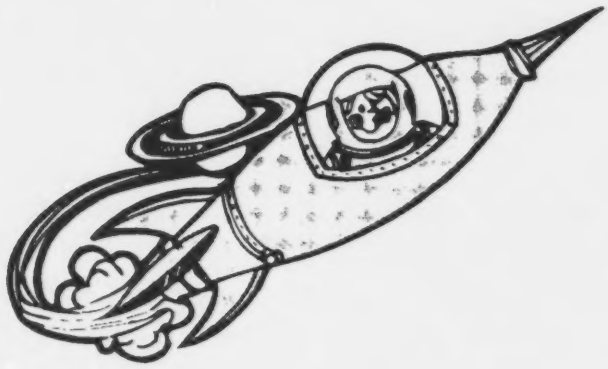

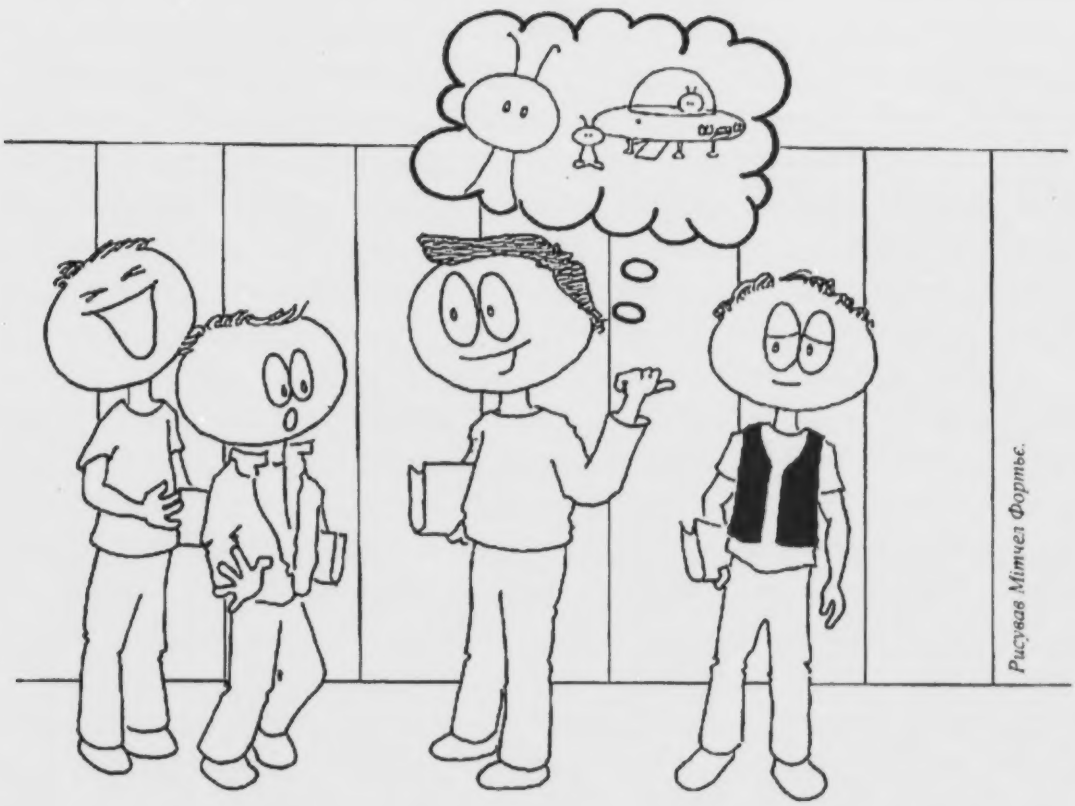

Рисував Мітчел Фортьє.

13

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
вірити		
насміхатися		
розумна цивілізація		
фантазувати		

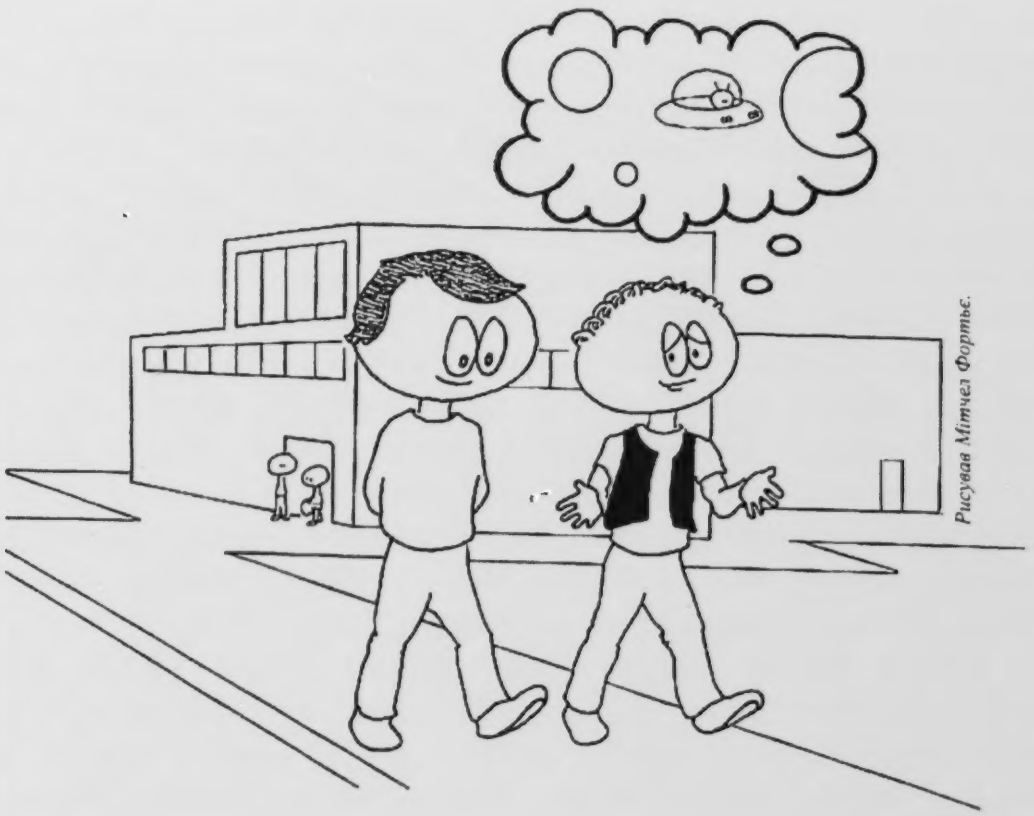

Рисував Мітчел Фортьє.

15

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
відвідувати		
космічна подорож		
літаюча тарілка		
передбачати		
познайомитися		
привітати		

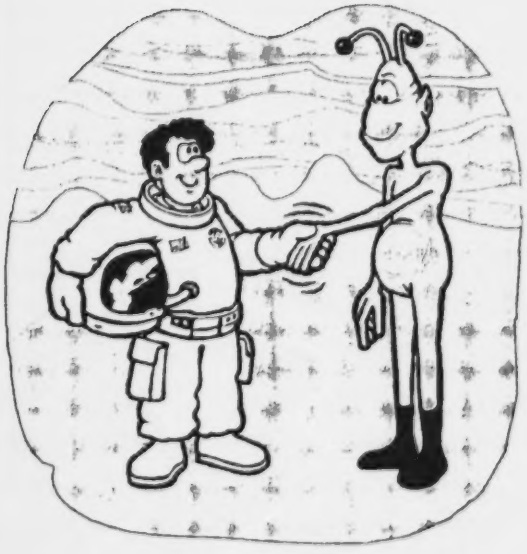

BEST COPY AVAILABLE

Рисував Мітчел Фортьє.

17

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
вражений		
курява		
незвичайний		
неймовірно		
приземлитися		
шум		

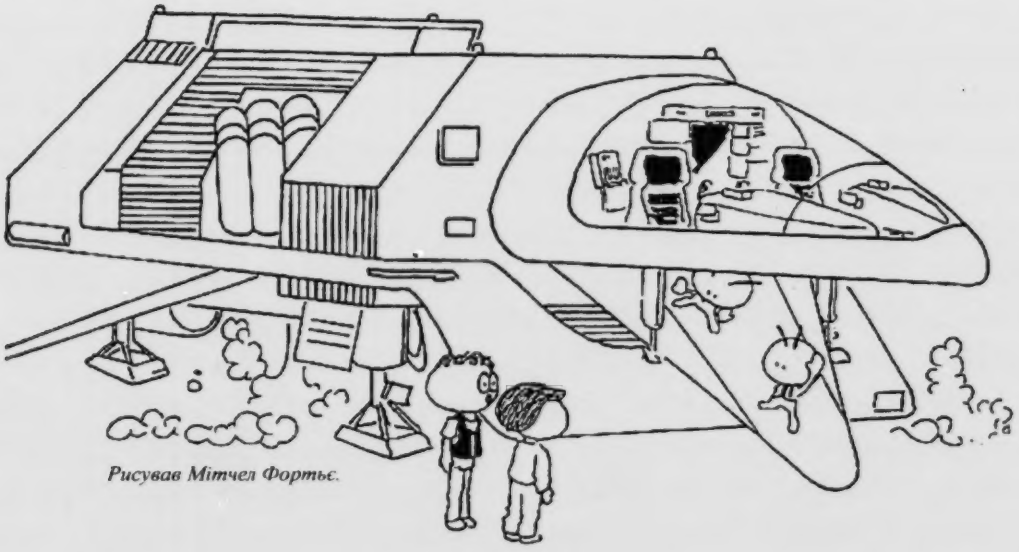

Рисував Мітчел Фортьє.

здійснитися
істота
круглий, -а, -е, -і
лисий, -а, -е, -і
людиноподібний, -а, -е, -і
мирний, -а, -е, -і
намір
Привіт!
трап

19

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
здійснитися		
істота		
круглий		
лисий		
людиноподібний		
мирний		
намір		
Привіт!		
трап		

BEST COPY AVAILABLE

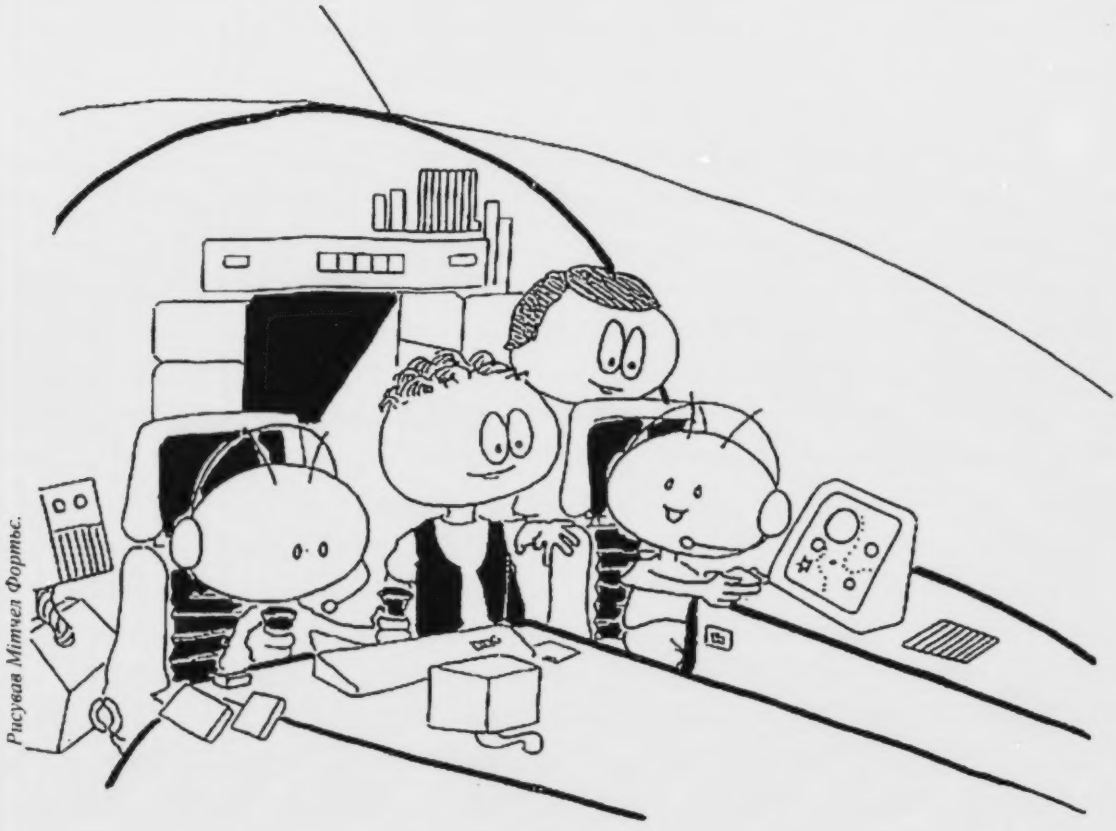

Рисував Мітчел Фортьє.

екран
кермо
керувати
навушники
прилад
продемонструвати
пульт керування

21

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
екран		
кермо		
керувати		
навушники		
прилад		
продемонструвати		
пульт керування		

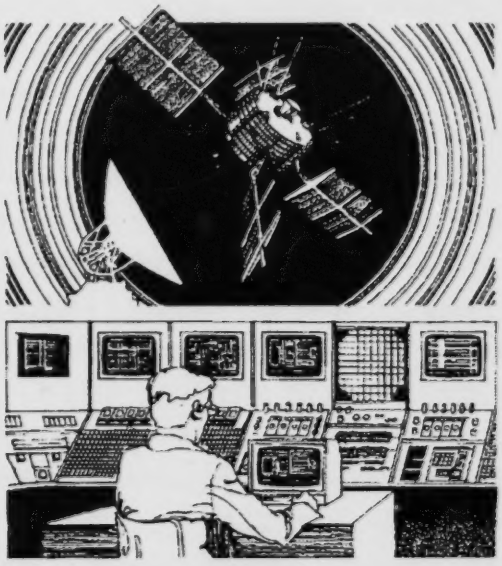

BEST COPY AVAILABLE

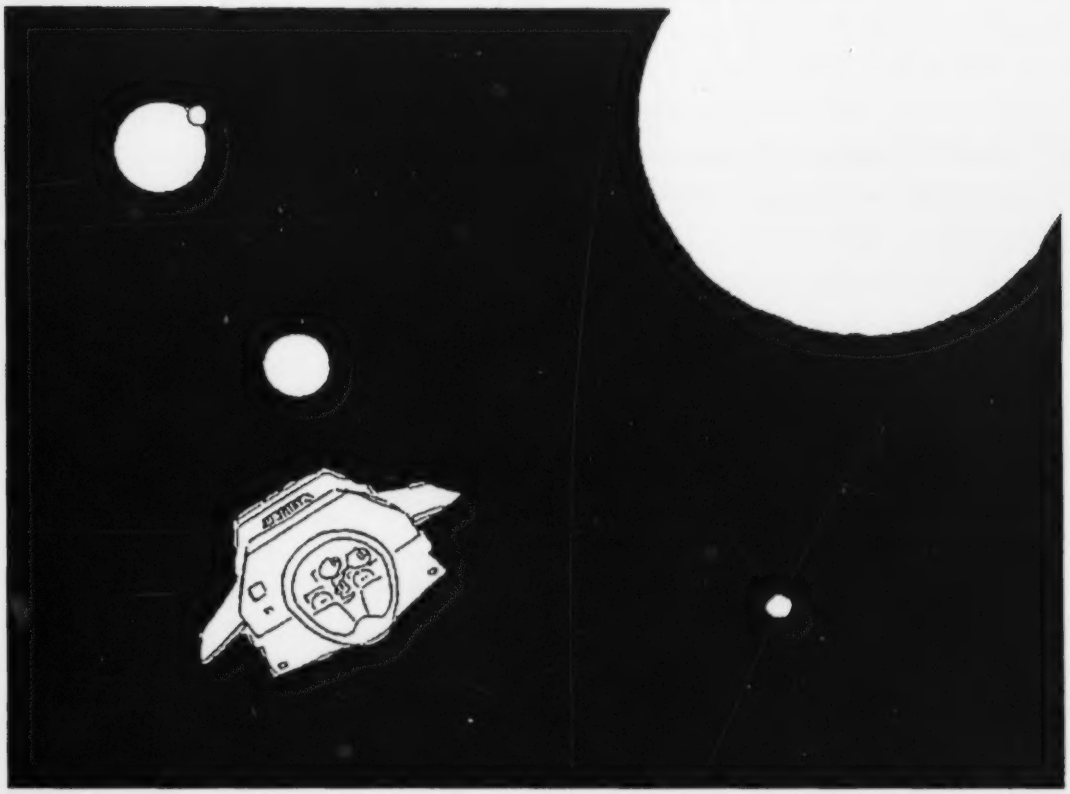

Рисував Мітчел Фортьє.

23

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
безмежний		
відстань		
загадковий		
захоплюючий		
комета		
космічний простір		
космос		
чудно		

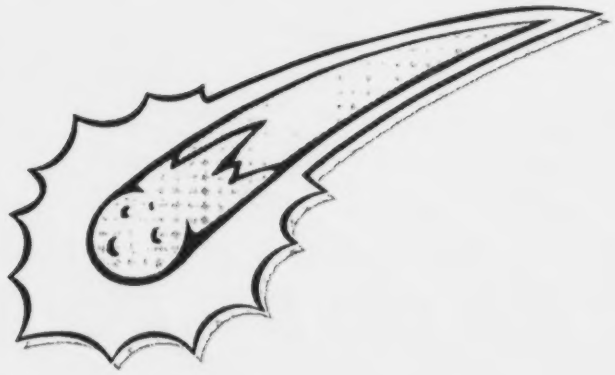

BEST COPY AVAILABLE

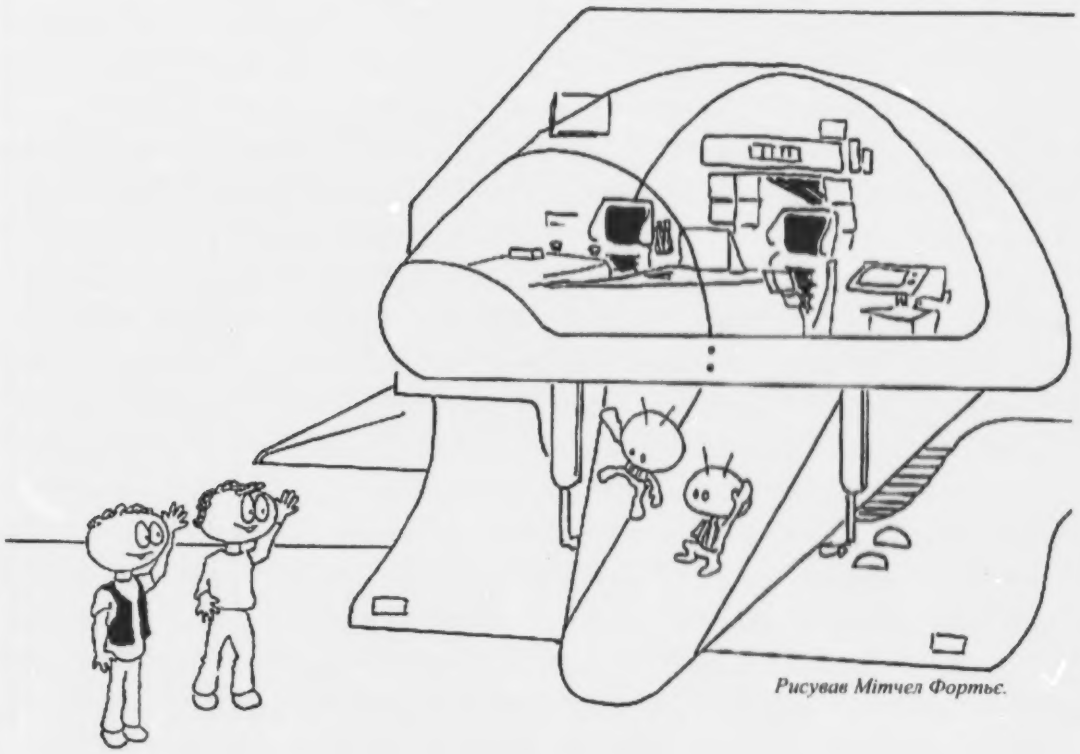

Рисував Мітчел Фортьє.

25

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
передати привіт		
побажати		
повернутися		
подружитися		
попрощатися		
порозумітися		

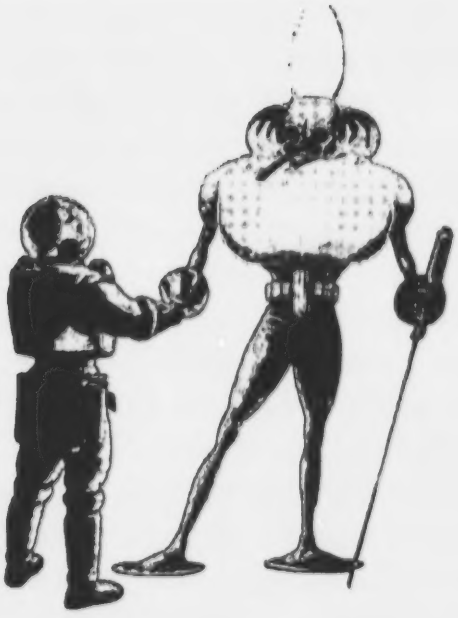

26

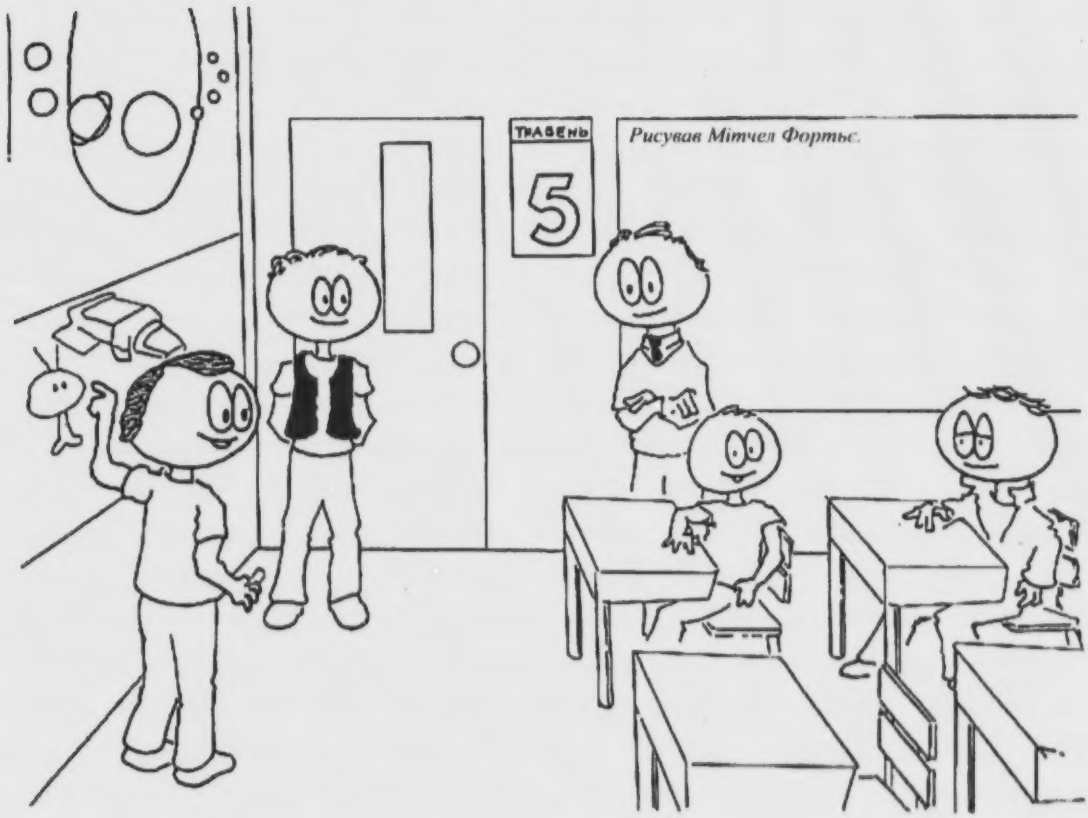

Рисував Мітчел Фортьє.

27

Поясни значення слова чи фрази або подай синонім. Потім напиши речення.

Слово/Фраза	Значення/Синонім	Речення
доказати		
переконати		
пояснити		
справді		
сумніватися		

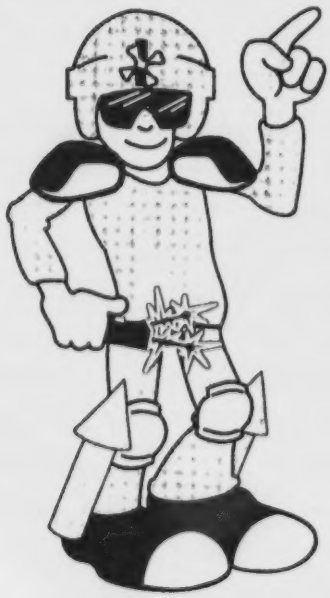

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 3. Назви та опиши

Назви зображені внизу предмети. Тоді напиши по сім прикметників, які найкраще описують кожний предмет.

Опис (прикметники):

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Назва (іменник):

- _____

Назва (іменник):

- _____

Опис (прикметники):

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Опис (прикметники):

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

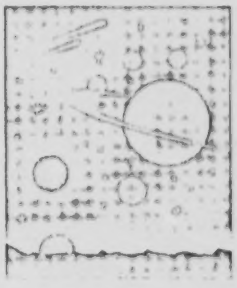

Назва (іменник):

- _____

Вправа 4. Листівка

А. Уяви собі, що ти іноплянетянин, який прилетів на Землю на вакації. Ти плянуєш написати листівку своєму приятелеві Аарстові про твої пригоди на Землі. Склади список цікавих речей, про які ти хотів би/хотіла б написати.

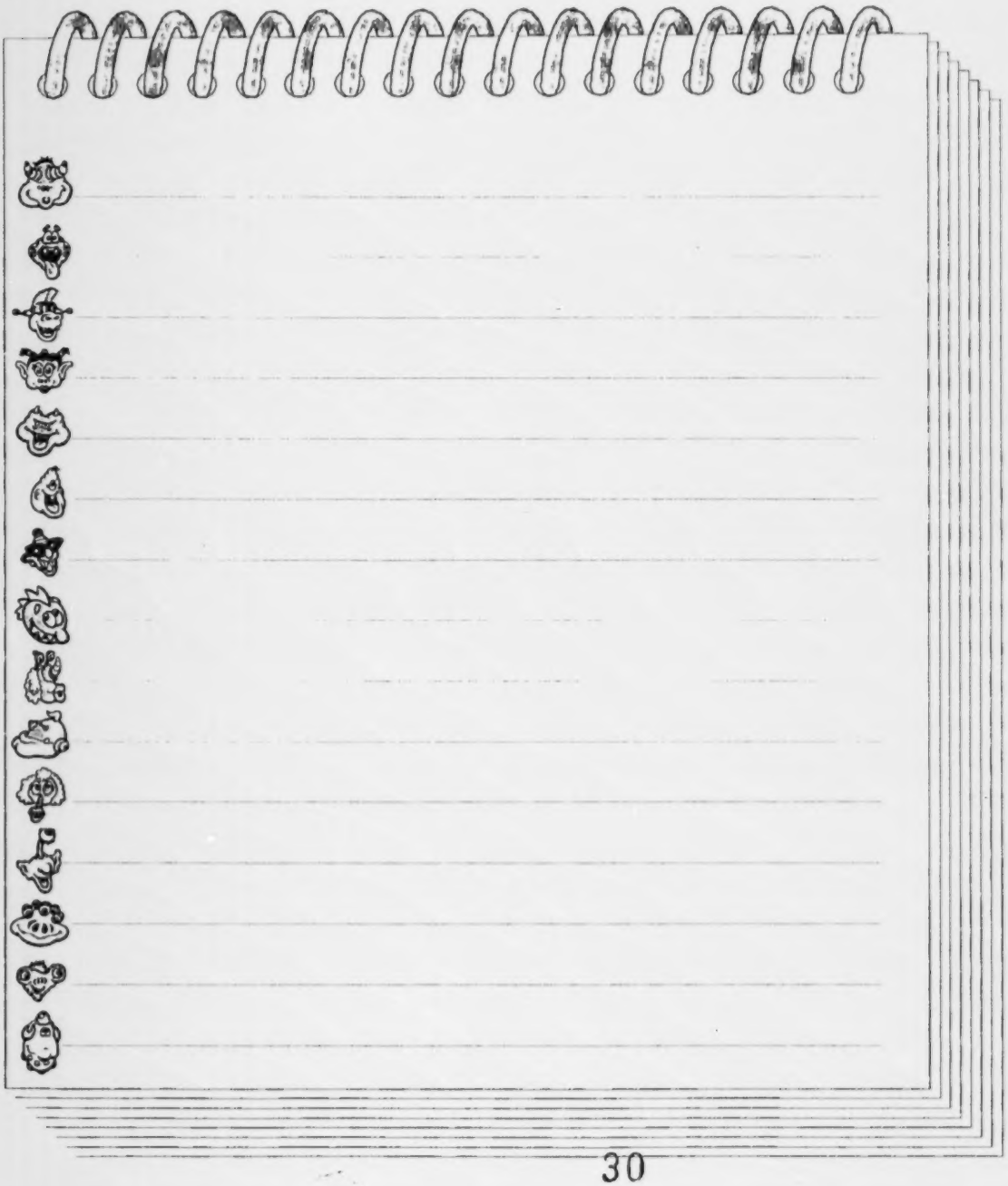

30

Б. Тепер напиши свою листівку внизу, користуючись поданими нижче словами.

відвідати дивний земляни зустріч істота	керівник космічний корабель переконати плянета повернутися	подружитися привітатися уявити цікавий чудно

Дорогий Аарсте!

До скорого побачення,
твій друг/твоя подруга —

31

В. Заадресуй листівку у верхньому прямокутнику та проілюструй її в нижньому прямокутнику.

Від кого: _____

_____

_____

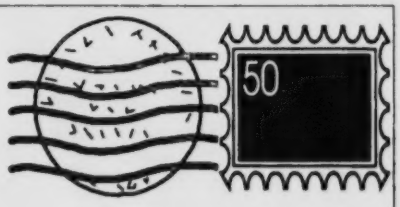

Кому: _____

_____

_____

_____

Вправа 5. Знайдислово

Знайди слова у «Знайдислові». Слова написані по горизонталі, по вертикалі, по діягоналі й задом наперед.

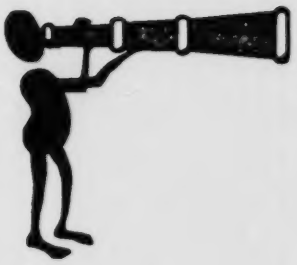

а	а	в	е	є	к	з	к	у	р	я	в	а	з	к	с
н	є	ц	и	н	о	ч	ш	а	е	н	щ	ж	г	я	в
т	д	ґ	д	т	с	л	у	к	ґ	а	т	о	т	с	і
е	і	п	і	х	м	к	я	є	м	д	е	л	е	и	щ
н	г	л	в	є	і	у	в	д	а	л	и	р	п	т	ж
а	з	я	и	ф	ч	м	и	а	ж	л	т	б	н	и	с
С	о	н	я	ш	н	а	с	и	с	т	е	м	а	л	п
ь	и	е	і	р	и	я	о	ш	ґ	ц	а	л	о	м	а
о	ь	т	г	и	й	н	б	п	у	б	ф	в	х	е	к
є	ю	а	е	щ	к	м	і	р	ц	м	ж	п	п	з	и
п	д	о	і	н	о	п	л	я	н	е	т	я	н	и	т
я	ґ	ь	т	с	р	и	ь	и	г	р	в	ч	с	р	к
к	е	р	у	в	а	н	н	я	и	я	с	у	з	п	а
о	и	і	щ	д	б	ю	ж	і	я	т	п	д	з	с	л
м	ф	г	ґ	н	е	й	м	о	в	і	р	н	о	о	а
е	є	щ	и	в	л	е	д	є	е	и	а	о	б	м	г
т	р	а	п	б	ь	к	я	х	и	н	в	ю	і	с	п
а	ш	ч	х	к	у	ф	ї	х	ґ	і	д	ч	г	о	і
м	е	т	е	о	р	и	т	щ	ь	ц	і	я	ф	к	м

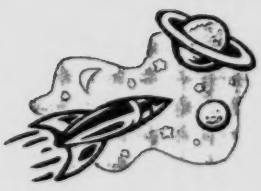

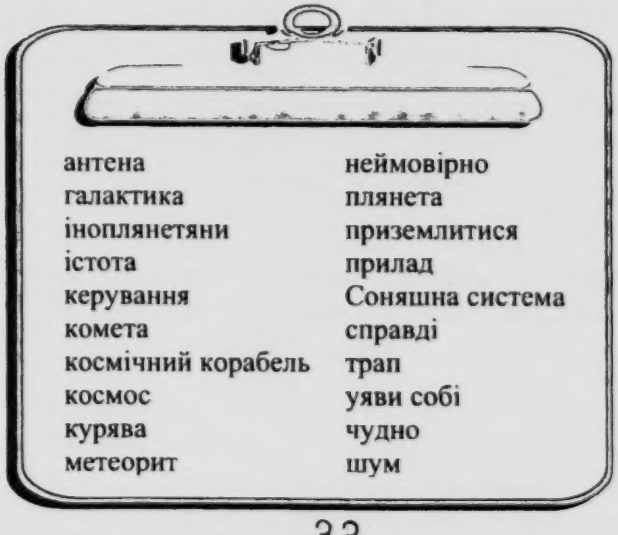

антена	неймовірно
галактика	плянета
іноплянетяни	приземлитися
істота	прилад
керування	Соняшна система
комета	справді
космічний корабель	трап
космос	уяви собі
курява	чудно
метеорит	шум

Вправа 6. Що таке «рослини»?

Уяви собі, що ти познайомився/познайомилася з інопланетянином. Він прилетів із планети, де все хемічне та штучне. Нічого живого на його планеті не росте. Ти хочеш йому пояснити, що таке «рослини», як вони виглядають і для чого вони ростуть на Землі.

А. Поясни інопланетянинові, що таке «кущ».

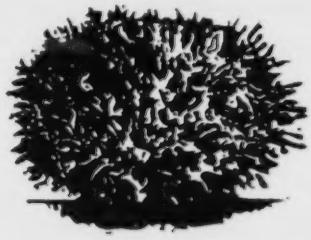

Де він росте? _____

Як він виглядає? _____

Якого він кольору? _____

Для чого він потрібний? _____

_____

_____

Б. Вибери дві рослини, нарисуй їх і поясни інопланетянинові, що це таке.

Яка це рослина? _____

Де вона росте? _____

Як вона виглядає? _____

Якого вона кольору? _____

Для чого вона потрібна? _____

_____

_____

Яка це рослина? _____

Де вона росте? _____

Як вона виглядає? _____

Якого вона кольору? _____

Для чого вона потрібна? _____

_____

_____

Вправа 7. Ми та іноплянетяни

Уяви собі, що твій знайомий іноплянетянин розказав тобі про своє життя. За допомогою поданої внизу таблиці, порівняй його життя зі своїм.

Категорія	У мене	В іноплянетянина	Рисунок
Наприклад: Житло	*Хата, квартира*	*Залізна скриня без кисню або світла* (Може бути яканебудь відповідь).	Ми 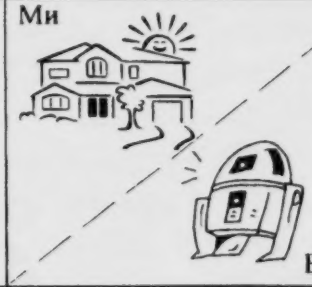 Вони
1. Родина			Ми Вони
2. Домашня праця			Ми Вони
3. Праця поза домом			Ми Вони

BEST COPY AVAILABLE

4. Навчання			Ми / Вони
5. Вакації			Ми / Вони
6. Транспортація 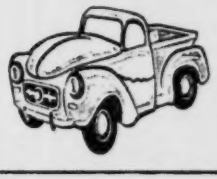			Ми / Вони
7. Комунікація			Ми / Вони
8. Спорт			Ми / Вони

9. Розваги		Ми / Вони
10. Їжа		Ми / Вони
11. Гобі		Ми / Вони
12. Одяг		Ми / Вони
13. Домашні тваринки		Ми / Вони

14. Музика 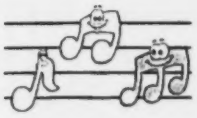		Ми / Вони
15. Мова		Ми / Вони
16. Лікування		Ми / Вони
17. Технологія		Ми / Вони

Вправа 8. Передбачення

А. Яке, на твою думку, буде життя землян у 2525-му році? Напиши три передбачення над лініями внизу. Можна написати про майбутню транспортацію, їжу, технологію, школу, працю, розваги й т. п.

1. _____

2. _____

3. _____

Б. Проілюструй одне з передбачень із частини «А» та дай йому назву.

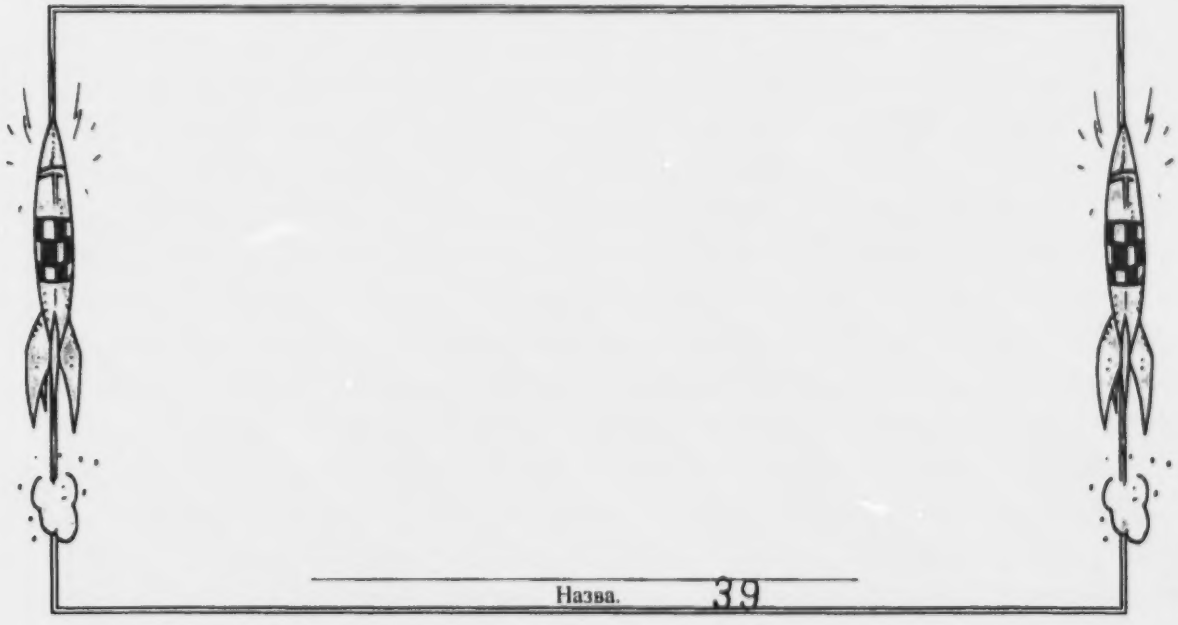

Назва. _____

Вправа 9. Ти — представник Канади

Уяви собі, що ти збираєшся в подорож до іншої галактики. Ти, як канадський представник плянети Земля, будеш розповідати про свою країну іноплянетянам.

1. **Які три рослини, що найкраще репрезентують природу Канади, ти взяв би/взяла б у цю подорож?**

   1. _____
   2. _____
   3. _____

   Чому? _____

   _____

   _____

   _____

2. **Які три найбільш популярні в Канаді тварини ти взяв би/взяла б із собою?**

   1. _____
   2. _____
   3. _____

   Чому? _____

   _____

   _____

   _____

3. **Про яких трьох відомих канадців ти розповів би/розповіла б іноплянетянам?**

   1. _____
   2. _____
   3. _____

   Чому? _____

   _____

   _____

   _____

4. **В які три найпопулярніші види спорту ти навчив би/навчила б грати іноплянетян?**

1. _____
2. _____
3. _____

Чому? _____

_____

_____

_____

5. **Які три улюблені страви канадців ти приготував би/приготувала б для них?**

1. _____
2. _____
3. _____

Чому? _____

_____

_____

_____

6. **Про які канадські проблеми ти розповів би/розповіла б їм?**

1. _____
2. _____
3. _____

Чому? _____

_____

_____

_____

7. **Про які три модерні винаходи ти розповів би/розповіла б, щоб продемонструвати досягнення Канади в техніці?**

1. _____
2. _____
3. _____

Чому? _____

_____

_____

_____

8. **Які три найцікавіші місця в Канаді ти запропонував би/запропонувала б відвідати іноплянетянам?**

1. _____
2. _____
3. _____

Чому? _____

_____

_____

_____

9. **Які три особисті речі ти взяв би/взяла б у космічну подорож на згадку про Канаду?**

1. _____
2. _____
3. _____

Чому? _____

_____

_____

_____

10. **Які три особисті речі ти взяв би/взяла б у космічну подорож на згадку про рідний дім?**

1. _____
2. _____
3. _____

Чому? _____

_____

_____

_____

Вправа 10. Пригода на морі

Уяви себе моряком на цьому знаменитому кораблі. «Пригадай» свої мандрівки на морі. Розкажи про одну з них...

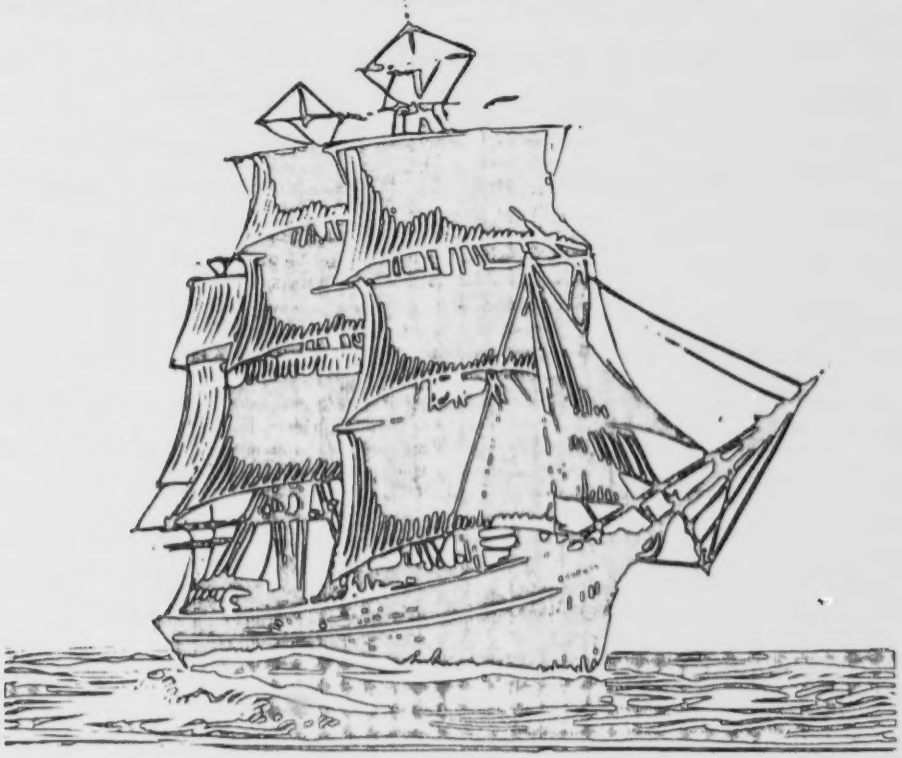

А. Насамперед виповни подану нижче схему.

1. Хто?	
2. Що?	
3. Коли?	
4. Де?	
5. Звідки?	
6. Куди?	
7. Чим?	
8. Чому?	
9. Як довго?	
10. Інше.	

Б. Тепер склади оповідання про свою надзвичайну пригоду на морі, користуючись інформацією з частини «А».

Заголовок.

Вправа 11. Дай волю своїй уяві!

А. Прочитай подані нижче уривки. Напиши, яку уяву викликає в тебе кожний уривок. Опиши дійових осіб та обставини, в яких вони знаходяться.

1. Його права нога спухла та страшно боліла, а руки й ноги пекли там, де колючі терни подерли шкіру. Це вже тридцятий день відколи він упав у цю безодню, що стала його в'язницею.

З оповідання «Замолодий умирати» у збірці текстів *Уяви собі...*, с. 59–62.

2. — Як вони могли бути італійцями? Вони ж тобі казали, що прилетіли з Венери. Я їх чув! Вони так казали!

З оповідання «З водянистого місця» у збірці текстів *Уяви собі...*, с. 1–6.

3. Якусь мить та нога здригалась, а тоді покрилась фіолетовими плямами й почала всихати й морщитись, аж доки не розсипалась.

З оповідання «Несимпатична планета» » у збірці текстів *Уяви собі*..., с. 12–19.

4. Раптом двері відкрилися, і до кімнати повільно вповз великий зелений крокодил.

З оповідання «Супераґент 000. У пащі крокодила» у збірці текстів *Уяви собі*..., с. 33–52.

5. — Незадовго поверхня Місяця стане такою гарячою, як піч, — сказав учитель. — Якщо ми не сховаємося десь у скелях, то спечемося.

З оповідання «Мандрівка по Місяцю» у збірці текстів *Уяви собі*..., с. 8–11.

BEST COPY AVAILABLE

Б. Подумай, які уривки з частини «А» викликають у тебе наступні почуття. Напиши числа уривків над лініями внизу.

1. _____ жаль
2. _____ жах
3. _____ смуток
4. _____ зацікавлення
5. _____ здивування
6. _____ страх
7. _____ співчуття
8. _____ злість

Вправа 12. Підбери прикметники

А. До кожного іменника підбери по два відповідні прикметники. З'єднай їх лініями.

Іменники	Прикметники
	безлюдний, -а, -е, -і
1. плянета	людиноподібний, -а, -е, -і
	космічний, -а, -е, -і
2. іноплянетяни	позаземний, -а, -е, -і
	безмежний, -а, -е, -і
3. корабель	алюмінійовий, -а, -е, -і
	яскравий, -а, -е, -і
4. подорожі	інтелігентний, -а, -е, -і
	модерний, -а, -е, -і
5. космос	жорстокий, -а, -е, -і
	загадковий, -а, -е, -і
6. антена	стрімкий, -а, -е, -і
	бездушний, -а, -е, -і
7. комета	фантастичний, -а, -е, -і
	легкий, -а, -е, -і
8. прилад	дивний, -а, -е, -і
	відкритий, -а, -е, -і
9. противники	прекрасний, -а, -е, -і
	глибокий, -а, -е, -і
10. кратер	хвостатий, -а, -е, -і
	швидкий, -а, -е, -і
11. трап	складний, -а, -е, -і
	широкий, -а, -е, -і

BEST COPY AVAILABLE

Б. Запиши утворені словосполучення. Не забудь поставити прикметники у правильній граматичній формі.

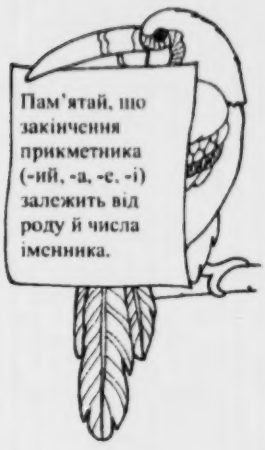

1. _____ плянета
2. _____ іноплянетяни
3. _____ корабель
4. _____ подорожі
5. _____ космос
6. _____ антена
7. _____ комета
8. _____ прилад
9. _____ противники
10. _____ кратер
11. *стрімкий, відкритий* *трап*

В. Придумай і напиши ще десять словосполучень, що складаються з двох прикметників та одного іменника.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Вправа 13. Родовий відмінок

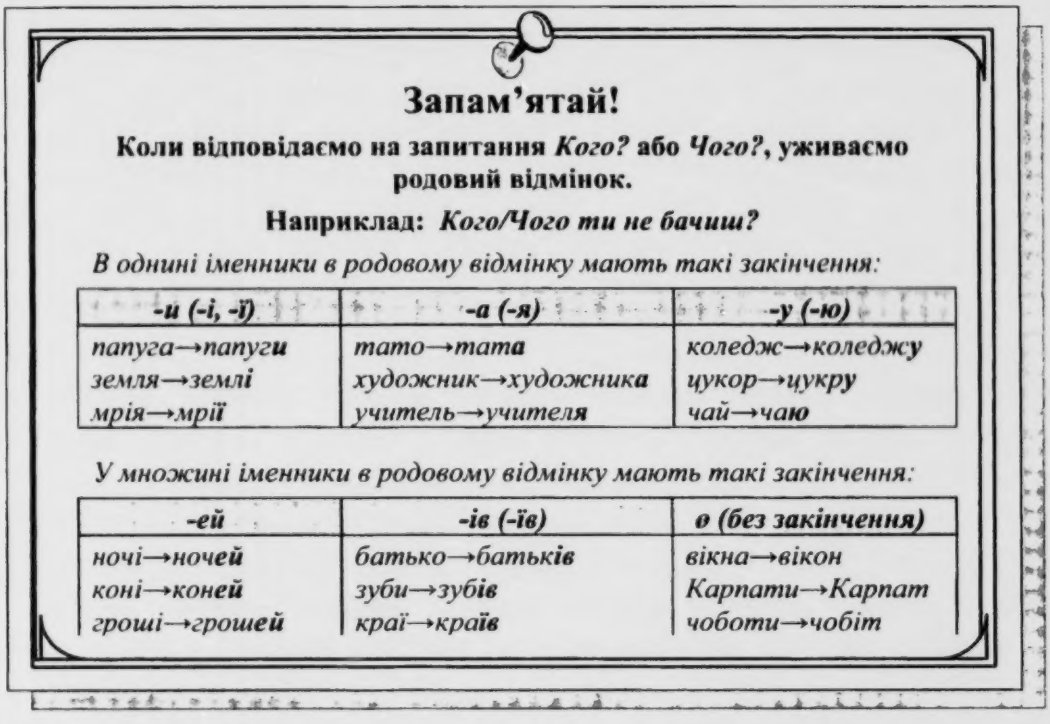

Запам'ятай!

Коли відповідаємо на запитання *Кого?* або *Чого?*, уживаємо родовий відмінок.

Наприклад: *Кого/Чого ти не бачиш?*

В однині іменники в родовому відмінку мають такі закінчення:

-и (-і, -ї)	***-а (-я)***	***-у (-ю)***
*папуга→папуг**и***	*тато→тат**а***	*коледж→коледж**у***
*земля→земл**і***	*художник→художник**а***	*цукор→цукр**у***
*мрія→мр**ії***	*учитель→учител**я***	*чай→ча**ю***

У множині іменники в родовому відмінку мають такі закінчення:

-ей	***-ів (-їв)***	***0 (без закінчення)***
*ночі→ноч**ей***	*батько→батьк**ів***	*вікна→вік**он***
*коні→кон**ей***	*зуби→зуб**ів***	*Карпати→Карпат*
*гроші→грош**ей***	*краї→крає**в***	*чоботи→чобіт*

Перепиши подані іменники в родовому відмінку. Потім із кожним іменником у родовому відмінку напиши речення.

	Число	**Іменник**	**Родовий відмінок**	**Речення**
Наприклад	од.	*плянета*	*плянети*	*Без телескопа я не можу бачити плянети Марс.*
	мн.	*плянети*	*плянет*	*Наша Соняшна система має дев'ять плянет.*
1.	од.	істота		
	мн.	істоти		
2.	од.	комета		
	мн.	комети		
3.	од.	прилад		
	мн.	прилади		

BEST COPY AVAILABLE

BEST COPY AVAILABLE

4.	од.	противник		
	мн.	противники		
5.	од.	зустріч		
	мн.	зустрічі		
6.	од.	іноплянетянин		
	мн.	іноплянетяни		
7.	од.	гість		
	мн.	гості		
8.	од.	книжка		
	мн.	книжки		
9.	од.	бабуся		
	мн.	бабусі		
10.	од.	батько		
	мн.	батьки		

51

Вправа 14. Особові займенники — родовий відмінок

А. Подивись і запам'ятай, як змінюються особові займенники в родовому відмінку.

Називний відмінок (Хто? Що?)	Родовий відмінок (Кого? Чого?)
я	мене
ти	тебе
він	його (нього — після прийменника)
вона	її (неї — після прийменника)
воно	його (нього — після прийменника)
ми	нас
ви	вас
вони	їх (них — після прийменника)

Б. Упиши в речення відповідний особовий займенник у родовому відмінку.

Наприклад: Чому ___*його*___ *протягом тижня не було в школі?*
він

1. Бабуня передала ці ліки для _____.
ти
2. Ми нікуди без _____ не поїдемо!
ви
3. Ореста одружиться спершу, а Михайлина після _____.
вона
4. Маріє, постав цю ікону біля _____, будь ласка.
вони
5. Ходімо до _____ після школи!
я
6. Хлопці побачили на стіні дзеркало та стали вряд коло _____.
воно
7. Усі йдуть на танець, крім _____.
ми
8. Я дивилася на небо, як із _____ падали сніжинки.
воно
9. Нехай Оля зайде до нас, бо ми _____ вже довго не бачили.
вона
10. Мені здається, що _____ нема вдома.
вони

BEST COPY AVAILABLE

В. Придумай і напиши 10 речень з особовими займенниками в родовому відмінку та підкресли займенники. У прямокутнику поряд кожного речення перепиши займенник у називному відмінку.

Наприклад: У суботу ми ходили до <u>них</u> на вечерю. вони

1. _____ _____
2. _____ _____
3. _____ _____
4. _____ _____
5. _____ _____
6. _____ _____
7. _____ _____
8. _____ _____
9. _____ _____
10. _____ _____

53

Вправа 15. Вказівні займенники — родовий відмінок

А. Подивись і запам'ятай, як змінюються вказівні займенники в родовому відмінку.

Називний відмінок (Який, -а, -е, -і? Котрий, -а, -е, -і?)	Родовий відмінок (Якого, -ої, -ого, -их? Котрого, -ої, -ого, -их?)
цей	цього
ця	цієї
це	цього
ці	цих
той	того
та	тієї
те	того
ті	тих
такий	такого
така	такої
таке	такого
такі	таких

Б. Підкресли в реченнях вказівні займенники. У дужках наприкінці кожного речення перепиши підкреслений займенник у називному відмінку.

Наприклад: Я не проти <u>тих</u> незнайомих інопланетян, бо вони приємні. (<u>ті</u>)

1. Чи ти ще десь бачила таких гарних хлопців? (_____)
2. Василь не розуміє цього тяжкого завдання. (_____)
3. Ми більше не хочемо тих чужих Ля Бланків у Свободі! (_____)
4. Суперагент усміхнувся до тієї прекрасної бльондинки. (_____)
5. Ми ще ніколи в житті не їли такого смачного борщу. (_____)
6. Ти можеш померти від цих лісових грибів. (_____)
7. Я хочу сісти біля цього талановитого художника. (_____)
8. Нам треба негайно приземлитися посеред цієї водянистої плянети! (_____)
9. В Україні будують доми з такої коричневої цегли. (_____)

BEST COPY AVAILABLE

10. Спочатку Богдан злякався того дивного звірятка. (_____)
11. Гриць не помітив тієї жорстокої бандитки. (_____)
12. Ми не сподівалися такого дорогого подарунка! (_____)
13. Він не поїде в гори без таких добрих друзів. (_____)
14. Я ще не бачила цієї славної співачки на сцені. (_____)
15. Учителі поважають таких працьовитих учнів. (_____)

В. Перепиши наступні словосполучення в називному відмінку.

Наприклад: тих незнайомих іноплянетян _____ *ті незнайомі іноплянетяни* _____

1. таких гарних хлопців _____
2. цього тяжкого завдання _____
3. тих чужих Ля Бланків _____
4. тієї прекрасної бльондинки _____
5. такого смачного борщу _____
6. цих лісових грибів _____
7. цього талановитого художника _____
8. цієї водянистої плянети _____
9. такої коричневої цегли _____
10. того дивного звірятка _____
11. тієї жорстокої бандитки _____
12. такого дорогого подарунка _____
13. таких добрих друзів _____
14. цієї славної співачки _____
15. таких працьовитих учнів _____

55

Вправа 16. Присвійні займенники — родовий відмінок

А. Подивись і запам'ятай, як змінюються присвійні займенники в родовому відмінку.

Називний відмінок (Чий, -я, -є, -ї?)	Родовий відмінок (Чийого, -єї, -його, -їх?)
мій/моя/моє/мої	мого/моєї/мого/моїх
твій/твоя/твоє/твої	твого/твоєї/твого/твоїх
свій/своя/своє/свої	свого/своєї/свого/своїх
його	його
її	її
наш/наша/наше/наші	нашого/нашої/нашого/наших
ваш/ваша/ваше/ваші	вашого/вашої/вашого/ваших
їхній/їхня/їхнє/їхні	їхнього/їхньої/їхнього/їхніх

Б. Упиши в речення відповідний присвійний займенник у родовому відмінку.

Наприклад: Я не люблю <u>нашої</u> вчительки.
наша

1. Інопланетяни вийшли зі _____ космічного корабля.
свій
2. Вони хотіли повечеряти в _____ старшої сестри.
наша
3. Я не знаю, яка відстань від _____ планети до Землі.
їхня
4. Літаюча тарілка тихенько приземлилася біля _____ канцелярії.
його
5. Наталка стежила за зірками без _____ допомоги.
ваша
6. Марсіянин залишив якийсь подарунок для _____ дітей.
твої
7. Сядьте, будь ласка, навпроти _____ надзвичайних гостей.
мої
8. Гарна гостя з Венери пообіцяла телефонувати до _____ брата щотижня.
її

BEST COPY AVAILABLE

9. Я хотіла б поговорити з тобою після _____ позаземної подорожі.
твоя

10. Чи ти віриш, що серед _____ добрих знайомих є інопланетяни?
наші

В. Перепиши подані нижче словосполучення в родовому відмінку.

Наприклад: їхнє поле _____ *їхнього поля* _____

1. наші батьки _____
2. мій приятель _____
3. його велосипед _____
4. ваші вакації _____
5. їхній син _____
6. свої оцінки _____
7. її книжка _____
8. твоя праця _____
9. їхні гроші _____
10. своя кишеня _____

Г. Поруч поданих іменників напиши по два можливі присвійні займенники в родовому відмінку.

1. _____, _____ вакацій
2. _____, _____ бібліотеки
3. _____, _____ автобуса
4. _____, _____ здоров'я
5. _____, _____ друзів
6. _____, _____ ресторану
7. _____, _____ лікаря
8. _____, _____ інопланетян
9. _____, _____ подорожі
10. _____, _____ фантазій

Вправа 17. Зворотний займенник СЕБЕ

А. Подивись і запам'ятай, як відмінюється зворотний займенник СЕБЕ.

Відмінки	Зворотний займенник СЕБЕ*
Називний (Хто?)	Ø
Родовий (Кого?)	(у/в) себе
Давальний (Кому?)	собі
Знахідний (Кого?)	себе
Орудний (Ким?)	(зі) собою
Місцевий (Кому? Чому?)	(у/в, при, на) собі
Кличний (Як кличемо?)	Ø

*Зворотний займенник СЕБЕ не має форми називного та кличного відмінка. Він також не має окремої форми в множині.

Б. Упиши в речення зворотний займенник СЕБЕ у правильному відмінку.

1. Батьки недавно купили _____ новий комп'ютер.
   кому?
2. Моя бабуня часто розмовляє зі _____.
   з ким?
3. Хворий почував _____ краще після операції.
   кого?
4. Христя закричала, коли побачила на _____ осу.
   на кому?
5. Діти, візьміть _____ по яблуку та йдіть надвір.
   кому?
6. Гриць Мамай ляснув _____ по голові.
   кого?
7. Учні відчули в _____ страх, коли висадилися на Місяці.
   в кому?
8. Не пробуй імітувати інших, а будь _____!
   ким?
9. Він волів ходити в гості замість зустрічатися з друзями в _____.
   в кого?
10. На мій день народження я дозволяю _____ з'їсти аж два шматки торта.
    кому?

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 18. Мовна гра

А. У цій грі всі слова починаються з літери «к» і всі слова складаються із шести літер. Якщо ти правильно відгадаєш слова по горизонталі, то по діягоналі вийде слово, що означає «безмежний простір, який з давніх часів люди мріяли відвідати». Словник наприкінці цього зошита допоможе тобі.

1						
2						
3						
4						
5						
6						

1. Металевий вінець, що королі й царі носять на голові, як символ влади.
2. Частина авта у вигляді кола.
3. Верхній одяг, що складається з жакета та штанів для чоловіка або жакета, штанів чи спідниці для жінки.
4. Страшне, огидне, важке видіння чи сон.
5. Межа, що розділяє території держав.
6. Весняна рослина з яскравими жовтими, пурпуровими або білими квітами.

Б. Придумай і напиши одне речення з відгаданим словом.

Вправа 19. Кросворд

Розв'яжи кросворд.

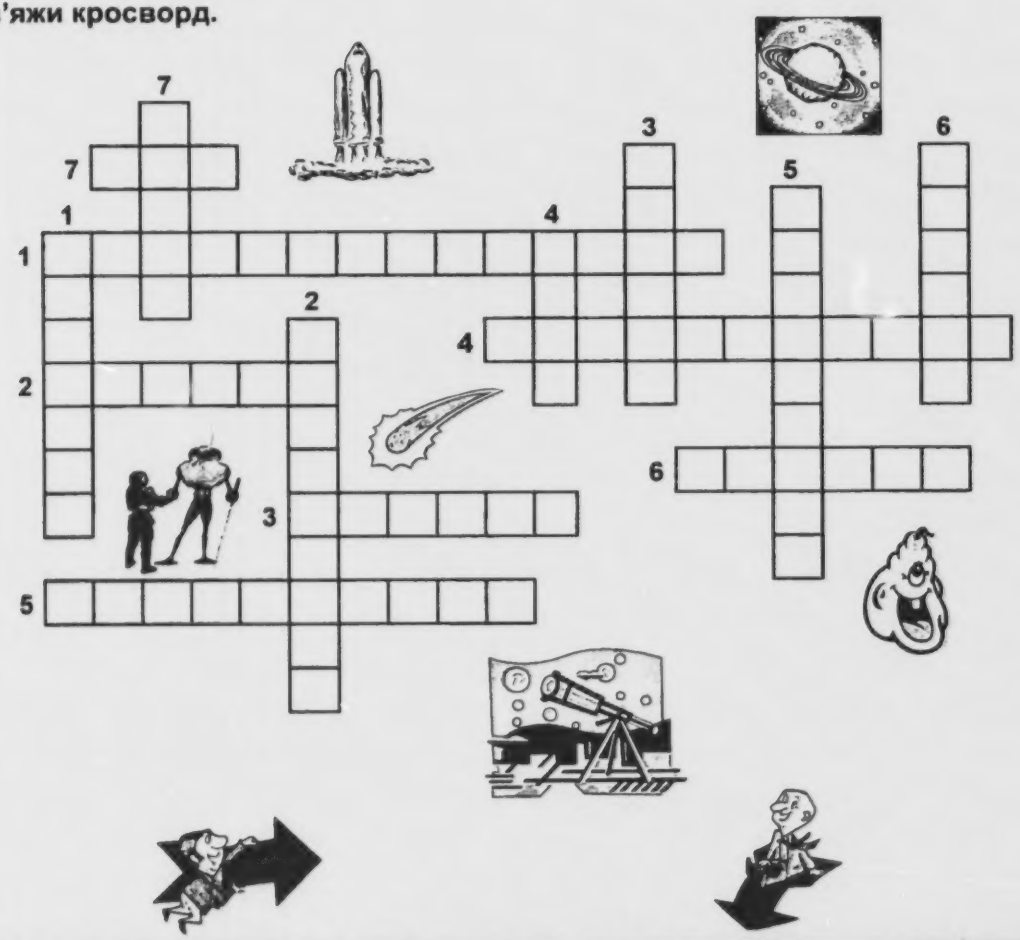

По горизонталі		По вертикалі	
1	сонце та плянети	1	дійсно
2	прилад, що ловить радіохвилі	2	космічна система: зірки, газ, пил і т. д.
3	позаземний простір	3	небесне тіло з газів і пороху, яке має яскравий хвіст
4	мріяти; уявляти	4	сходи або міст для входу й виходу
5	хотіти дізнатися про щонебудь або когонебудь	5	пристрій для слухання звукопередач, що надівається на вуха
6	слово вітання замість «Здоров!», «Добридень!» і т. п.	6	живий організм; людина, тварина
7	голосні звуки; гомін; галас	7	дивно; смішно

BEST COPY AVAILABLE

Вправа 20. Оповідання

А. Уважно прочитай інформацію про літературний жанр «оповідання».

Оповідання — це, звичайно, невеликий за розміром твір.

ВЛАСТИВОСТІ ОПОВІДАННЯ

- Розповідається про одну подію або одну дійову особу (одного персонажа).
- Характери дійових осіб (персонажів) показуються сформованими, бо письменники не мають місця входити в деталі.
- Нема широкого, детального мотивування подій.
- Є мало описів, і вони стислі.
- Розповідь часто ведеться від особи оповідача.
- В основі оповідання лежить конфлікт, який розвивається, розгортається й розв'язується.

ЕЛЕМЕНТИ ОПОВІДАННЯ

- **Сюжет** — події у творі, через які письменник розкриває характери дійових осіб (персонажів) і ввесь зміст твору.
- **Змалювання характеру** — ознайомлення читача із рисами характеру героїв твору.
- **Конфлікт** — сутичка (сварка) в сюжеті твору (людина проти людини; людина проти звіра; людина проти себе самої; людина проти природи; людина проти надприродного).
- **Обставини** — час і місце дії.
- **Головний герой (персонаж)** — людина, навколо якої розгортається сюжет твору. Іноді два головні герої (персонажі) стикаються (борються). Той, який має позитивні риси характеру, називається протагоніст, а той, який виступає в боротьбі проти протагоніста, називається антагоніст (противник).

ЕЛЕМЕНТИ СЮЖЕТУ

- **Експозиція** — початкова частина твору, де письменник ознайомлює читача з обставинами дії та дійовими особами (персонажами).
- **Зав'язка** — місце у творі, де виникає конфлікт.
- **Кульмінація** — момент у творі, коли конфлікт досягає найбільшої гостроти (найбільшого напруження).
- **Розв'язка** — місце у творі, де автор показує наслідки подій, які він змалював у творі.

Б. Перепиши подані нижче речення одним словом чи словосполученням. Усі слова та словосполучення можна знайти в частині «А».

1. Герой твору, який виступає проти протагоніста.

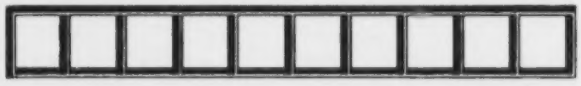

2. Місце у творі, де виникає конфлікт.

3. Невеликий за розміром твір.

4. Дійова особа у творі.

5. Час і місце дії в оповіданні.

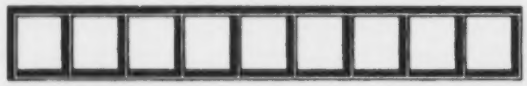

6. Початкова частина оповідання.

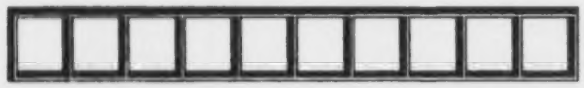

7. Головний герой (персонаж) твору, який має позитивні риси характеру.

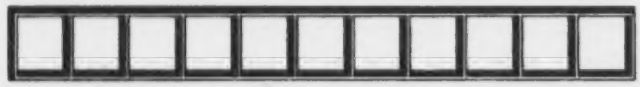

8. Місце, де автор показує наслідки подій у творі.

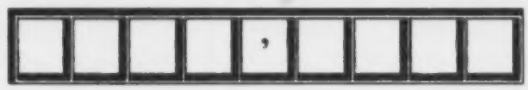

9. Події у творі, які розкривають увесь зміст твору.

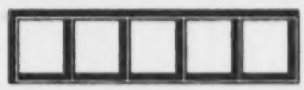

10. Момент, коли конфлікт досягає найбільшої гостроти.

11. Ознайомлення читача із рисами характеру героїв твору.

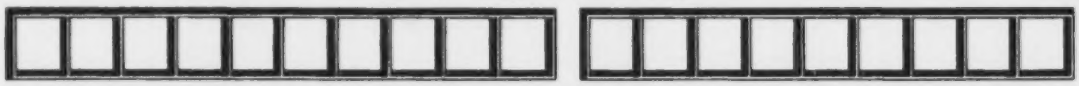

12. Сутичка чи сварка в сюжеті твору.

13. Людина, навколо якої розгортається сюжет твору.

14. Людина, яка пише літературні твори.

15. Інакша назва для антагоніста.

63

Вправа 21. Небезпечна подорож

Уяви собі, що ти письменник. Ти пишеш оповідання під назвою «Небезпечна подорож».

А. Склади план оповідання.

1. Зазнач усіх дійових осіб:

головний герой/головна героїня _____
ім'я

противник(и) _____
ім'я

_____
ім'я

інші дійові особи _____
ім'я

_____
ім'я

_____
ім'я

2. Уважно прочитай поданий нижче приклад. Потім опиши кожну дійову особу в твоєму оповіданні й нарисуй її портрет на наступній сторінці.

Наприклад: оповідання «Суперагент 000. У пащі крокодила» у збірці текстів *Уяви собі...*

Дійові особи	Ім'я дійової особи й рисунок	Опис дійової особи
головний герой	*Суперагент Гриць Мамай*	- *має приблизно 21 рік* - *темноволосий, стрункий, міцний і гарний* - *уміє швидко думати* - *допомагає скривдженим* - *хоробрий* - *займається йогою, карате, дзю-до, кун-ору, кік-боксингом та іншими видами боротьби*
головна героїня	*Зореслава*	- *має приблизно 18 років* - *блондинка* - *надзвичайно вродлива* - *дуже любить і шанує свого батька* - *розумна* - *лагідна й добра*

BEST COPY AVAILABLE

противники	*бабуся* 	· *старенька* · *жорстока та брутальна* · *жадібна* · *професійна вбивця* · *уміє битися з'єднаними ланцюжком короткими важкими паличками* · *має улюбленого бультер'єра Льосіка*

і так далі...

головний герой твого оповідання		
противник(и)		

інші дійові особи		

3. Час дії: коли відбувалася ця небезпечна пригода
   а) у наші часи _____
   б) 3000 до н. е. _____
   в) 1920 рік _____
   г) 3000 рік _____
   ґ) інше _____

4. Місце дії: де відбувалася ця небезпечна пригода
   а) на Землі (точніше, де саме) _____
   б) на Марсі _____
   в) на Місяці _____
   г) десь у космічному просторі _____
   ґ) інше (поясни) _____

5. Зав'язка: місце, де виникає конфлікт

а) противники викрали героя; він у їхньому полоні
б) герой покохав дочку противника
в) дочка противника покохала героя, а він її не може терпіти
г) противники нападають на космічний корабель героя
ґ) інше _____

6. Сутички між героєм і противниками

а) _____
б) _____
в) _____
г) _____

7. Кульмінація: момент, коли конфлікт досягає найбільшої гостроти

а) життя героя в небезпеці
б) дочка противника хоче покінчити життя самогубством
в) герой мусить убити дочку противника, щоб звільнитися з полону
г) противники знищують космічний корабель героя
ґ) інше_____

8. Розв'язка: наслідки подій у творі

а) щаслива: _____

_____

_____

_____

_____

_____

АБО:

б) нещаслива: _____

_____

_____

_____

_____

_____

Б. Тепер напиши своє оповідання на комп'ютері. Проілюструй його та створи цікаву титульну сторінку.

Словник

антена *(іменник)* — прилад, що ловить радіохвилі під час радіопередачі або випромінює їх під час радіоприймання.

У нашому радіо відламалася ***антена*** й ми не можемо зловити ніякої радіопередачі.

(антенний, -а, -е, -і)

безмежний, -а, -е, -і *(прикметник)* — той, що не має кінця; безконечний, безкраїй, надзвичайно великий.

Козаки їхали ***безмежним*** українським степом: не було видно ні кінця, ані краю.

(безмежність; безмежно)

Венера *(іменник)* — друга плянета від Сонця; найближча до Землі плянета.

Венеру дуже тяжко розглянути, бо вона завжди покрита хмарами.

відвідувати *(дієслово)* — ходити або їздити до когось; бувати в когось.

Олесь щодня ***відвідує*** свою маму в лікарні.

(відвідини; відвідувач)

відстань *(іменник)* — простір, який розділяє два пункти, предмети тощо; віддаль.

Між Канадою та Україною величезна ***відстань***.

вірити *(дієслово)* — бути впевненим, переконаним у чомунебудь.

Багато людей не ***вірять*** у позаземне життя.

(віра; вірний, -а, -е, -і; вірно)

вражений, -а , -е, -і *(дієприкметник)* — здивований, захоплений.

Я був ***вражений*** красою собору св. Павла в Римі.

(вражати; враження; вражено)

галактика *(іменник)* — космічна система, що складається із зірок, зоряних скупчень пилових і газових туманностей та розсіяного газу й пилу.

Вік ***галактики*** становить понад 10 мільярдів років.

(галактичний, -а, -е, -і)

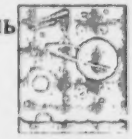

дивний, -а, -е, -і *(прикметник)* — незвичайний; не такий, як усі; який викликає подив.

Наш кіт ***дивний***, бо любить купатися й не любить молоко.

(дивно; диво; дивуватися)

доказати *(дієслово)* — підтвердити правильність чогонебудь фактами.

Астрономи можуть ***доказати***, що Меркурій обертається навколо Сонця за 88 днів.

(доказ; доказовий, -а, -е, -і)

екран *(іменник)* — поверхня, на якій створюється зображення за допомогою кінопрожектора й т. п.

Глядачі побачили на ***екрані*** телевізора надзвичайну картину.

(екранний, -а, -е, -і)

загадковий, -а, -е, -і *(прикметник)* — який потребує розгадки, дослідження; таємничий, незрозумілий.

Людей завжди цікавив ***загадковий*** та безмежний всесвіт.

(загадково)

захоплюючий, -а, -е, -і *(прикметник)* — який дуже зацікавлює, захоплює, викликає потяг до себе.

Члени експедиції розповідали ***захоплюючі*** розповіді про свою мандрівку в будучність.

(захоплювати; захоплюватися; захоплююче)

здійснитися *(дієслово)* — стати реальним, дійсним, справжнім.

Його мрії ***здійснилися***, коли він став ногою на поверхню Марса.

(здійснений, -а, -е, -і; здійснення)

Земля *(іменник)* — третя планета від Сонця.

Земля має один супутник — Місяць.

(земляний, -а, -е, -і; землянин)

землянин *(іменник)* — житель планети Земля.

Землянин узяв інопланетянку за руку й посміхнувся до неї.

(Земля; земляний, -а, -е, -і)

знайти спільну мову *(словосполучення)* — домовитися про щось; зрозуміти одне одного.

Усім країнам світу треба ***знайти спільну мову*** з питань екології та очистити нашу планету від забруднення.

зустрінути *(дієслово)* — випадково або навмисно побачитися з кимось; натрапити на когонебудь на своєму шляху; сходитися разом із кимось.

Ти не повіриш мені, що по дорозі до тебе я ***зустрінув*** інопланетян!

(зустрінутий, -а, -е, -і; зустріч)

зустріч *(іменник)* — випадкове або наперед домовлене побачення з кимнебудь.

Я розповів батькам про свою ***зустріч*** з марсіянами, але вони, здається, мені не повірили.

(зустріти; зустрінутий, -а, -е, -і)

іноплянетяни *(іменник)* — істоти (мешканці) з інших планет.

Ніхто напевно не знає, чи прилітали колинебудь на Землю ***іноплянетяни***, чи ні.

(іноплянетний, -а, -е, -і)

істота *(іменник)* — живий організм; людина, тварина.

Командир космічного корабля побачив бридку ***істоту***, покриту пінявим слизом.

кермо *(іменник)* — пристрій для керування рухом автомобіля, судна, літака тощо.

Пілот сидів у кабіні літака й міцно тримав у руках ***кермо***.

(керманич; кермовий, -а, -е, -і; кермувати)

керувати *(дієслово)* — користуючись кермом, спрямовувати рух чогонебудь.

Христя навчиться ***керувати*** автом, коли буде мати 16 років.

(кермо; керований, -а, -е, -і; керування)

колесо *(іменник)* — коло, що обертається на осі й надає руху різним засобам пересування — автомобілям, велосипедам тощо.

Найперші ***колеса*** були кам'яні.

(колісний, -а, -е, -і)

комета *(іменник)* — небесне тіло із заморожених газів і пороху, яке має ядро всередині та яскравий хвіст позаду.

У 1986 році близько від Землі пролітала знаменита ***комета*** Галлея, яка наближається до Землі кожні 75 років.

(кометний, -а, -е, -і)

кордон *(іменник)* — межа, що розділяє території держав.

Ніно, ти мусиш мати пашпорт, якщо збираєшся їхати за ***кордон***.

(кордонний, -а, -е, -і)

корона *(іменник)* — металевий вінець із коштовними прикрасами, що його носять на голові монархи, як символ влади.

Королева Єлисавета II вдягнула на голову корону й вийшла на балькон.

(коронація; коронний, -а, -е, -і; коронований, -а, -е, -і; коронувати)

коронувати *(дієслово)* — давати комусь корону та призначати цю особу монархом.
Принца Чарльза будуть ***коронувати*** після смерти його матері.
(корона; коронація; коронований, -а, -е, -і)

космічна подорож *(словосполучення)* — мандрівка в космос.
Деякі мільйонери вже замовили собі місце на першу ***космічну подорож***.

космічний корабель *(словосполучення)* — судно, що літає в космос.
Дивні істоти прилетіли ***космічним кораблем*** із плянети Юпітер на Землю.

космічний простір *(словосполучення)* — необмежена, тривимірна протяжність над Землею.
Ракета швидко зникла в ***космічному просторі***.

космос *(іменник)* — позаземний простір; всесвіт.
Космічний корабель полетів у ***космос*** на плянету Плутон.
(космічний, -а, -е, -і)

костюм *(іменник)* — комплект верхнього одягу, що складається з піджака, штанів, а іноді й камізельки для чоловіків або жакета та спідниці чи штанів для жінок.
З літаючої тарілки вийшли два чоловіки в темносірих ***костюмах***.
(костюмний, -а, -е, -і)

кошмар *(іменник)* — важке, страшне, жахливе, огидне видіння.
Щоночі Гриць прокидався від ***кошмару***, немов би його проковтнув крокодил.
(кошмарний, -а, -е, -і)

крокіс *(іменник)* — багаторічна весняна рослина з яскравими жовтими, пурпуровими або білими квітами.
Прийшла весна, і навколо хати зацвіли ***крокіси*** та нарцизи.

круглий, -а, -е, -і *(прикметник)* — який має форму кулі, круга, циліндра тощо.
Дивна істота мала величезну ***круглу*** голову зі світельцями.
(кругліти; кругло)

курява *(іменник)* — дрібні тверді частинки пилу в повітрі.
Через ***куряву*** ми не бачили сонця, і важко було дихати.
(курявий, -а, -е, -і)

лисий, -а, -е, -і *(прикметник)* — без волосся або з лисиною.

Його ***лиса***, як коліно, голова блищала при місяці.

(лисина; лисіти)

літаюча тарілка *(словосполучення)* — судно у формі плескатого диску, яким «літають інопланетяни».

Велика блискуча ***літаюча тарілка*** піднялась легенько, як пір'їнка, і полетіла.

людиноподібний, -а, -е, -і *(прикметник)* — схожий на людину; який нагадує людину.

Людиноподібні роботи вміють думати й навіть мають людські почуття.

Марс *(іменник)* — четверта планета від Сонця.

Марс має два супутники, що називаються Фобос і Деймос.

(марсіяни; марсіянин; марсіянка; марсовий, -а, -е, -і)

Меркурій *(іменник)* — перша планета від Сонця.

Найшвидша планета в Соняшній системі — ***Меркурій***, обертається навколо Сонця за 88 днів.

(меркуріяльний, -а, -е, -і)

метеор *(іменник)* — тверде тіло космічного походження, що потрапляє з величезною швидкістю в земну атмосферу; падаюча зірка.

Метеор часто залишає після себе сріблясту смужку, яку видно й після того, як він згасне.

(метеорний, -а, -е, -і)

мирний, -а, -е, -і *(прикметник)* — дружній; без незгоди, ворожнечі, сварок.

Земляни відразу відчули, що інопланетяни були ***мирні*** й лагідні.

(мир; мирити; миритися; мирно)

навушники *(іменник)* — пристрій для слухання звукопередач, що надівається на вуха.

Катруся сиділа в кріслі з ***навушниками*** на вухах і слухала новий компакт-диск.

намір *(іменник)* — задум, бажання зробити щонебудь.

Я мала ***намір*** вас відвідати, але не встигла.

(намірятися)

насміхатися *(дієслово)* — висміювати чиїнебудь дії чи вчинки; глузувати.

Гріх ***насміхатися*** над каліками та хворими людьми.

(насмішка; насмішкуватий, -а, -е, -і; насмішник)

незвичайний, -а, -е, -і *(прикметник)* — який відрізняється від інших; не такий, як інші; особливий.

Хлопець захоплено розповідав дідусеві про свою ***незвичайну*** мандрівку по Місяцю.

(незвичайність; незвичайно)

неймовірно *(прислівник)* — важко або неможливо собі уявити; важко повірити.

Це зовсім ***неймовірно***, що ти бачив космічний корабель!

(неймовірний, -а, -е, -і; неймовірність)

Нептун *(іменник)* — восьма від Сонця плянета голубого кольору.

Нептун можна бачити тільки в бінокль або телескоп.

організм *(іменник)* — будь-яке живе тіло, істота.

Командир експедиції помітив якийсь дивний світлоносний ***організм***.

передати привіт *(словосполучення)* — попросити привітати когонебудь.

Представники галактичної організації ***передають привіт*** усім своїм членам.

передбачати *(дієслово)* — бачити, припускати щонебудь заздалегідь.

Земляни не ***передбачали***, що на них нападуть інопланетяни, і зовсім до цього не були приготовані.

(передбачений, -а, -е, -і; передбачення; передбачливий, -а, -е, -і)

переконати *(дієслово)* — довести когонебудь до якоїсь думки чи рішення; змусити когонебудь повірити в щось чи погодитися з кимнебудь або чимнебудь.

Як я можу тебе ***переконати***, що я справді тебе кохаю?

(переконаний, -а, -е, -і; переконання; переконано; переконливий, -а, -е, -і; переконливо)

Плутон *(іменник)* — дев'ята плянета від Сонця.

Найменша плянета в Соняшній системі називається ***Плутон***.

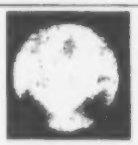

плянета *(іменник)* — кулясте небесне тіло, яке обертається навколо Сонця.

У Соняшній системі є Сонце й дев'ять ***плянет***.

(плянетний, -а, -е, -і)

побажати *(дієслово)* — хотіти чогось для когонебудь; висловити побажання про здійснення чогонебудь.

Ми прийшли ***побажати*** вам щасливої подорожі.

(побажання)

повернутися *(дієслово)* — прийти або приїхати назад.

Під час подорожі на Марс сталася катастрофа й члени експедиції не ***повернулися*** назад.

(повернений, -а, -е, -і; повернення; повернено)

подружитися *(дієслово)* — стати друзями з кимнебудь; заприятелювати.

Я вірю, що земляни та іноплянетяни можуть ***подружитися*** й жити у згоді.

(подруга; друг)

позаземна подорож *(словосполучення)* — поїздка поза межі Землі.

Адріян хоче бути астронавтом, і він мріє про ***позаземні подорожі***.

познайомитися *(дієслово)* — почати певні відносини з кимнебудь; запізнатися з кимнебудь.

Коли ми були в Києві, ми ***познайомилися*** з президентом України.

(познайомити; познайомлений, -а, -е, -і; познайомлення)

попрощатися *(дієслово)* — розлучаючись, сказати «До побачення!»; потиснути руку один одному перед розлукою.

Ми ***попрощалися*** з бабою й дідом і поїхали додому.

(прощальний, -а, -е, -і; прощально; прощання)

порозумітися *(дієслово)* — знайти спільну мову; зрозуміти один одного; досягнути згоди з кимнебудь.

Хоча вони розмовляли якоюсь дивною мовою, ми якось ***порозумілися***.

(порозуміння)

пояснити *(дієслово)* — розповісти про щонебудь так, щоб воно зробилося зрозумілим.

Поясніть мені, будь ласка, цю задачу з математики, бо я зовсім її не розумію.

(пояснений, -а, -е, -і; пояснення)

Привіт! *(вислів)* — неформальне слово вітання замість «Добридень!» і т. п.
«***Привіт***, хлопці! Що нового?» — спитав учитель.
(привітання; привітати; привітатися)

привітати *(дієслово)* — звернутися до когонебудь під час зустрічі з привітом.
Мешканці містечка Свобода радісно ***привітали*** нову сім'ю.
(привітний, -а, -е, -і; привітність; привітно)

приземлитися *(дієслово)* — спуститися на землю.
Ми вилетіли з Едмонтону о другій годині та ***приземлилися*** в Торонті о п'ятій.
(приземлений, -а, -е, -і; приземлення; приземлено)

прилад *(іменник)* — спеціяльний пристрій, інструмент, предмет, призначений для виконання якоїсь роботи чи дії.
У кожній канадській школі є багато сучасних ***приладів***: калькуляторів, комп'ютерів, телевізорів.
(приладний, -а, -е, -і)

продемонструвати *(дієслово)* — показати, щонебудь; підтвердити фактами.
Інженер ***продемонстрував*** свої нові моделі.
(продемонстрований, -а, -е, -і; продемонстровано)

противник *(іменник)* — ворог; той, хто вороже чи негативно ставиться до когонебудь.
Богдан Хмельницький повів козацькі війська в бій проти ***противників***.
(противитися; противний, -а, -е, -і; противниця)

пульт керування *(словосполучення)* — система приладів, за допомогою яких керують автами, літаками, кораблями й т. п.
Астронавт натиснув ґудзик «Мотор» на ***пульті керування***, і космічний корабель голосно загуркотів.

розумна цивілізація *(словосполучення)* — мудре, кмітливе, культурне суспільство.
Дехто вірить, що існують інші ***розумні цивілізації***, крім нашої.

Сатурн *(іменник)* — шоста від Сонця плянета.
Сатурн — дуже яскрава плянета.

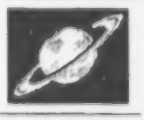

Соняшна система *(словосполучення)* — Сонце та плянети, які обертаються навколо нього.
У нашій ***Соняшній системі*** є Сонце й дев'ять плянет.

справді *(прислівник)* — дійсно; насправді; у дійсності.
Грицю, чи ти ***справді*** віриш, що на Марсі є життя?
(справжній, -я, -є, -і)

сумніватися *(дієслово)* — не бути впевненим у чомусь.
Я ***сумніваюся***, що на Марсі живуть якісь істоти.
(сумнів; сумнівний, -а, -е, -і; сумнівно)

супутник *(іменник)* — небесне тіло, яке рухається навколо планети або зірки.
Учені кажуть, що Земля має щонайменше десять природних ***супутників***.

схематичний план Соняшної системи *(словосполучення)* — рисунок порядку планет у Соняшній системі.

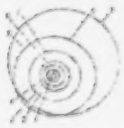

У кабінеті астронома висів ***схематичний план Соняшної системи***.

трап *(іменник)* — пристосування для входу й виходу пасажирів — сходи, драбинка, мостик і т. п.
Літак приземлився на літовищі, і по ***трапу*** почали виходити люди.

Уран *(іменник)* — сьома планета від Сонця.
Уран у чотири рази більший від Землі.

уявити *(дієслово)* — викликати у своїх думках якийнебудь образ, картину, дію й т. п.
Чи ти можеш ***уявити*** собі інопланетян?
(уява; уявлений, -а, -е, -і; уявлення; уявлено)

фантазувати *(дієслово)* — мріяти, уявляти.
Марко почав ***фантазувати***, що він купить, якщо виграє льотерію.
(фантазійний, -а, -е, -і; фантазія; фантазування)

цікавитися *(дієслово)* — інтересуватися; хотіти довідатися про когонебудь чи щонебудь.
Андрій дуже ***цікавиться*** автами й хоче бути механіком.
(цікавий, -а, -е, -і; цікавити; цікавість; цікаво)

чудно *(прислівник)* — дивно; незвичайно; смішно.
Чудно було дивитися через телескоп на гори й долини Місяця.
(чудний, -а, -е, -і)

шум *(іменник)* — різноманітні голосні звуки, які часто змінюються за частотою й силою.
У клясі піднявся ***шум***, коли до кімнати зайшли іноплянетяни.
(шуміти; шумний, -а, -е, -і; шумно)

Юпітер *(іменник)* — п'ята плянета від Сонця.
Юпітер має шістнадцять супутників.

77

Особистий список нових слів

78

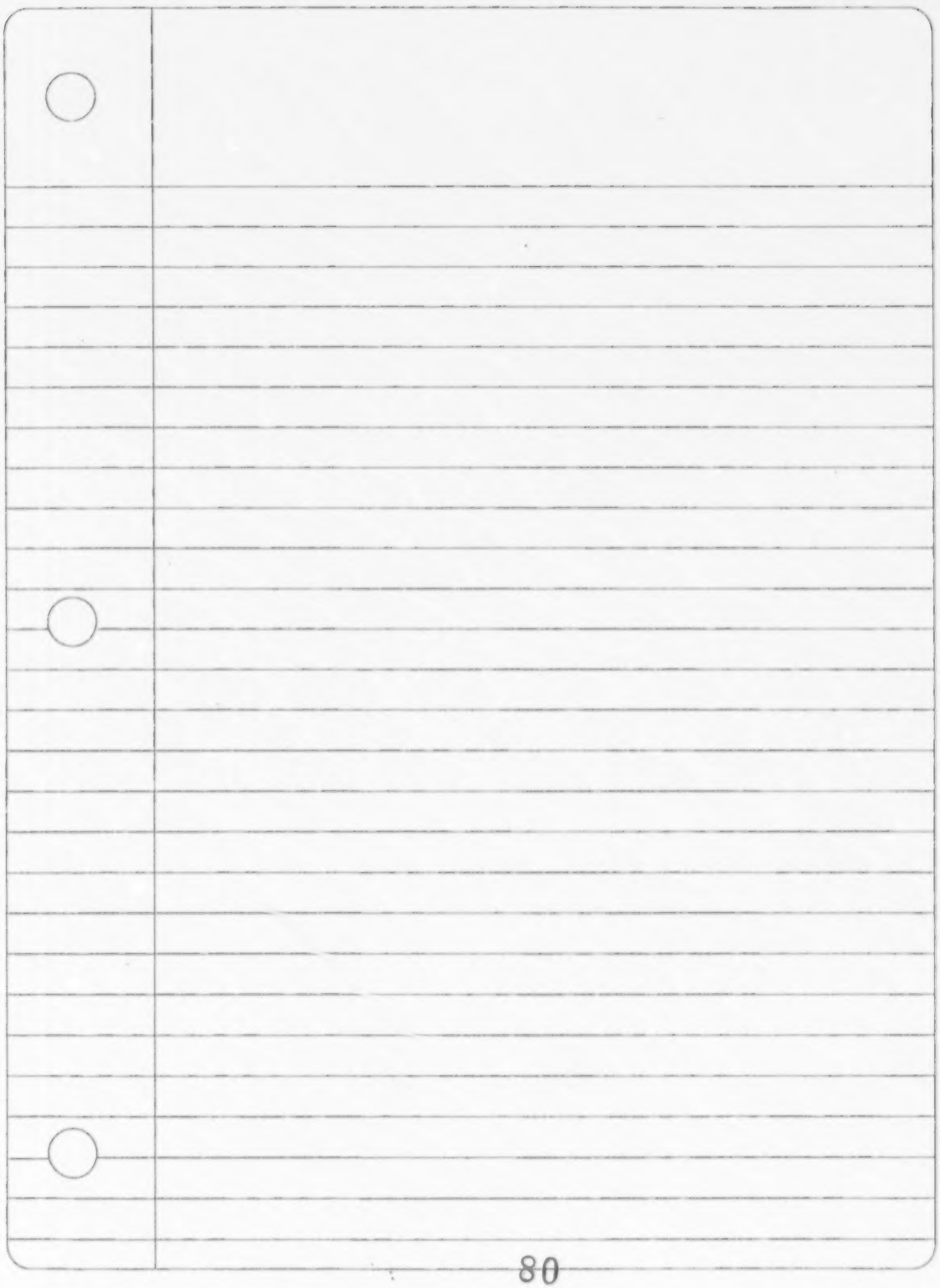

80

НАД УЧНІВСЬКИМ ЗОШИТОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Зміни та доповнення	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
Члени Комітету перегляду матеріялів з української мови для нижчих середніх кляс	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ ОДАРКА ГІНДА ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ ЛЮБА ІЩЕНКО ІГОР КРИС ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ КСЕНЯ ФЕДИНА ГАЛИНА ЦАР
Мовний консультант і редактор	ЯР СЛАВУТИЧ
Керівник видання	ГАЛИНА ЦАР
Художньо-технічне оформлення	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА ГАЛИНА ЦАР
Обкладинка	СОНЯ БУРАК-БЕРНАРД ШЕЙН ЧЕН
Ілюстратор	МІТЧЕЛ ФОРТЬЄ
Коректори	ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА ІРИНА СИМЧИШИН-СТРУК

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Програмний укладач	БОГДАН БОРУЩАК
Координатор експерименту	БОГДАН БОРУЩАК
Учителі-учасники експерименту	БОГДАН БОРУЩАК КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ ОДАРКА ВОЗНЯК ОДАРКА ГІНДА ВІРА ЛИТВИН СЕМЕН СЕНЧИШИН
Ілюстратор	МІТЧЕЛ ФОРТЬЄ
Коректор	ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

81

THIS STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team	JOHN SOKOLOWSKI
Revisions	XENIA SKRYPNYK BUBEL
Ukrainian Language Arts Junior High School Review Committee	XENIA SKRYPNYK BUBEL AUDREY GINDA TERRY DWORNYCKI LUBA ISHENKO IHOR KRYS TARAS PODILSKY JOHN SOKOLOWSKI KSENIA FEDYNA HELEN CZAR
Language Consultant and Editor	YAR SLAVUTYCH
Production Manager	HELEN CZAR
Production Design	VICTORIA ZUKIWSKY HELEN CZAR
Cover Design	SONYA BURAK-BERNARD SHANE CHEN
Illustrator	MITCHEL FORTIER
Copyeditors	TATIANA NAZARENKO HELEN CZAR
Inputters	VICTORIA ZUKIWSKY IRENA SIMČIŠIN-STRUK

PILOT EDITION

Project Manager	JOHN SOKOLOWSKI
Program Developer	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Coordinator	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Teachers	BOHDAN BORUSZCZAK XENIA SKRYPNYK BUBEL ODARKA WOZNIAK AUDREY GINDA VERA LYTWYN SIMON SENCHYSHYN
Illustrator	MITCHEL FORTIER
Copyeditor	HELEN CZAR
Inputter	VICTORIA ZUKIWSKY

Учнівські зошити в цій серії:

Два шляхи
І сміх, і плач
Уяви собі...
Цікаве

Student Activity Books in This Series:

Two Paths
Laughter and Tears
Just Imagine...
It's Interesting

Учнівські зошити в серії *Коляж 3* складаються з чотирьох збірок вправ, які тематично підходять до одноіменних читанок у серії.

Зошити вміщають різноманітні вправи, що змістом та оформленням ураховують зацікавлення сучасних підлітків.

Вони розраховані на дві категорії учнів, а саме:
а) на україномовних підлітків, які живуть поза Україною,
б) на підлітків, які вивчають українську як другу мову, і які пройшли відповідне приготовлення (приблизно 1 700 годин формального навчання української мови).

Працюючи з зошитами в серії *Коляж 3*, учні набуватимуть практичного знання української мови та збагачуватимуть свій запас слів і, таким чином, будуть краще приготовані писати й розмовляти українською мовою.

BEST COPY AVAILABLE

ISBN 0-7785-1374-2

Alberta
LEARNING

УЯВИ СОБІ...

ВІДПОВІДІ ДО УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА

Just Imagine...

Answer Key to Student Activity Book

Програма навчання української мови

A Ukrainian Language Development Series

Уклали
Б. БОРУЩАК
В. КОРЕЦЬ
Д. ПОРОХІВНИК
Г. ЯРЕМКО

FL027569

©2002 the Crown in Right of Alberta, as represented
by the Minister of Learning, Alberta Learning,
11160 Jasper Avenue, Edmonton, Alberta, Canada T5K 0L2

All rights reserved.

The primary intended audience for this publication is:

Administrators	
Counsellors	
General Audience	
Parent School Councils	
Parents	
Students	
Teachers	√

Головними користувачами цього видання будуть:

Адміністратори	
Радники	
Загальна публіка	
Шкільні батьківські ради	
Батьки	
Учні	
Учителі	√

Pilot edition published 1989.
Printed in Canada.

Alberta Learning
Learning and Teaching Resources Branch
11160 Jasper Avenue
Edmonton, AB Canada T5K 0L2
Phone: (780) 427-2984; Fax: (780) 422-0576
Internet: http://ednet.edc.gov.ab.ca

Alberta Learning Cataloguing in Publication Data

Alberta. Alberta Learning. Learning and Teaching Resources Branch.
Uiavy sobi... : vidpovidi do uchnivs'koho zoshyta = Just imagine... : answer key to student activity book / compiled by Bohdan Boruszczak ... [et al.].

ISBN 0-7785-1376-9

1. Ukrainian language – Study and teaching – Alberta. 2. Language and languages – Study and teaching – Alberta – Bilingual method. I. Boruszczak, Bohdan. II. Title. III. Title: Just imagine...: answer key to student activity book. IV. Series: Collage: a Ukrainian language development series.

PG3811.A333 2002 491.79

Вправа 1. Мозкова атака

Індивідуальна або групова робота.

Можливі відповіді:

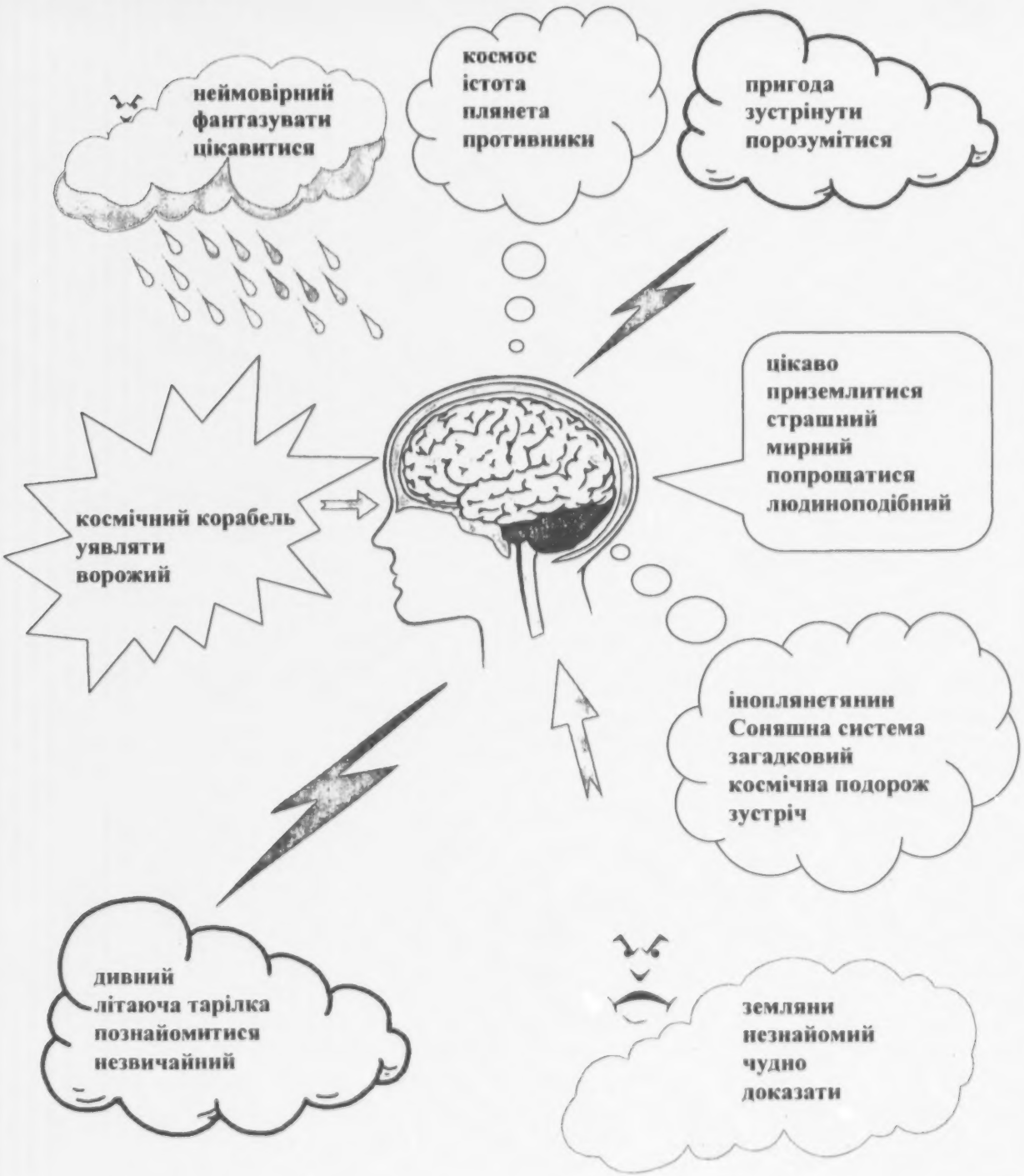

1

Вправа 2. Уяви собі...

А. Групова робота.

Б. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

Сторінка 3

Слово/Фраза	Значення/Синонім
галактика	космічна система, що складається із зірок і космічного газу й пилу
іноплянетяни	істоти (мешканці) з інших планет
метеор	падаюча зірка
планета	круглясте небесне тіло, яке обертається навколо Сонця
планети Соняшної системи	дев'ять небесних тіл, що обертаються навколо Сонця
Меркурій	перша й найближча планета від Сонця
Венера	друга планета від Сонця
Земля	третя планета від Сонця
Марс	четверта планета від Сонця
Юпітер	п'ята планета від Сонця
Сатурн	шоста планета від Сонця
Уран	сьома планета від Сонця
Нептун	восьма планета від Сонця
Плутон	дев'ята й найдальша планета від Сонця
Соняшна система	Сонце та планети, які обертаються навколо нього
супутник	небесне тіло, яке рухається навколо планети або зірки
схематичний план Соняшної системи	рисунок порядку планет у Соняшній системі

Сторінка 5

дивний	незвичайний; не такий, як усі; який викликає подив
космічний корабель	судно, що літає в космос
позаземна подорож	поїздка поза межі Землі
уявити	викликати у своїх думках якийнебудь образ, картину, дію й т. п.
цікавитися	інтересуватися; хотіти довідатися про когонебудь чи щонебудь

Сторінка 7

вірити	бути впевненим, переконаним у чомунебудь
насміхатися	висміювати чиїнебудь дії чи вчинки; глузувати
розумна цивілізація	мудре, кмітливе, культурне суспільство
фантазувати	уявляти; мріяти

BEST COPY AVAILABLE

Сторінка 9

відвідувати	ходити або їздити до когось; бувати в когось
космічна подорож	мандрівка в космос
літаюча тарілка	судно у формі плескатого диску, яким «літають інопланетяни»
передбачати	бачити, припускати щонебудь заздалегідь
познайомитися	почати певні відносини з кимнебудь; запізнатися з кимнебудь
привітати	звернутися до когонебудь під час зустрічі з привітом

Сторінка 11

вражений	здивований, захоплений
курява	дрібні тверді частинки пилу в повітрі
незвичайний	який відрізняється від інших; не такий, як інші; особливий
неймовірно	важко або неможливо собі уявити; важко повірити
приземлитися	спуститися на землю
шум	різноманітні голосні звуки, які часто змінюються за частотою й силою

Сторінка 13

здійснитися	стати реальним, дійсним, справжнім
істота	живий організм; людина, тварина
круглий	який має форму кулі, круга, циліндра тощо
лисий	без волосся або з лисиною
людиноподібний	схожий на людину; який нагадує людину
мирний	дружній; без незгоди, ворожнечі, сварок
намір	задум, бажання зробити щонебудь
Привіт!	неформальне слово вітання замість «Добридень!» і т. п.
трап	пристосування для входу й виходу пасажирів — сходи, драбинка, мостик і т. п.

Сторінка 15

екран	поверхня, на якій створюється зображення за допомогою кінопрожектора й т. п.
кермо	пристрій для керування рухом автомобіля, судна, літака тощо
керувати	користуючись кермом, спрямовувати рух чогонебудь
навушники	пристрій для слухання звукопередач, що надівається на вуха
прилад	спеціяльний пристрій, інструмент, предмет, призначений для виконання якоїсь роботи чи дії
продемонструвати	показати щонебудь; підтвердити фактами
пульт керування	система приладів, за допомогою яких керують автами, літаками, кораблями й т. п.

Сторінка 17

безмежний	той, що не має кінця; безконечний, безкраїй
відстань	простір, який розділяє два пункти, предмети тощо; віддаль
загадковий	незрозумілий, таємничий; який потребує розгадки чи дослідження
захоплюючий	який дуже зацікавлює, захоплює, викликає потяг до себе
комета	небесне тіло із заморожених газів і пороху, яке має ядро всередині та яскравий хвіст позаду
космічний простір	необмежена, тривимірна протяжність над Землею
космос	всесвіт; позаземний простір
чудно	незвичайно; дивно; смішно

Сторінка 19

передати привіт	попросити привітати когонебудь
побажати	висловити побажання про здійснення чогонебудь
повернутися	прийти або приїхати назад
подружитися	стати друзями з кимнебудь; заприятелювати
попрощатися	розлучаючись, сказати «До побачення!»; потиснути руку один одному перед розлукою
порозумітися	знайти спільну мову; дійти згоди

Сторінка 21

доказати	підтвердити щось фактами; довести
переконати	довести когонебудь до якоїсь думки чи рішення; змусити когонебудь повірити в щось
пояснити	розповісти про щонебудь так, щоб воно зробилося зрозумілим
справді	дійсно; насправді; у дійсності
сумніватися	не бути впевненим у чомусь

Вправа 3. Назви та опиши

Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

Назва (іменник):
- космічний корабель

Опис (прикметники):
- великий
- голосний
- страшний
- дивовижний
- блискучий
- залізний
- тяжкий

Назва (іменник):
- іноплянетяни

Опис (прикметники):
- приємні
- мирні
- цікаві
- розумні
- дивні
- незрозумілі
- лисі

Назва (іменник):
- космос

Опис (прикметники):
- безмежний
- темний
- далекий
- загадковий
- таємничий
- захоплюючий
- прекрасний

Вправа 4. Листівка

А. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

- *різноманітна їжа й напої*
- *усе має свій колір*
- *усе має свій запах*
- *їжа росте на деревах і кущах, на землі й під землею*
- *автомобілі їздять тільки по землі й не можуть піднятися в повітря*
- *земляни народжуються дуже маленькими, тоді ростуть, старіються й помирають*
- *новонароджені земляни не вміють розмовляти*
- *діти ходять щодня до спеціальних приміщень, що називаються «школи», де їх навчають дорослі земляни*
- *на Землі безліч звірів, птахів, риб, комах*
- *Земля поділена на багато різних країн*
- *мешканці різних країн розмовляють різними мовами — у них немає однієї спільної мови*
- *уночі майже всі люди лягають спати, щоб відпочити*
- *хворі земляни лікуються в спеціальних приміщеннях, що називаються «лікарні»*
- *земляни дихають кисень і без нього не можуть жити*
- *на Землі дуже багато води — озер, рік, океанів, морів, але не всю воду можна пити*
- *земляни не можуть передавати свої думки телепатично — тільки усно або на письмі*
- *багато землян ходять на працю щодня й за це отримують гроші*
- *земляни купують потрібні їм речі у крамницях за гроші*
- *деякі частини Землі мають чотири відмінні пори року — літо, осінь, зиму, весну, а деякі ні*

BEST COPY AVAILABLE

Б. Індивідуальна робота.

Можлива відповідь:

Дорогий Аарсте!

Учора я вирішила відвідати Землю! Коли я приземлила свій космічний корабель на цій цікавій планеті, мене привітали дивні істоти. Хочу тобі сказати, що вони дуже приємні і я відразу з ними подружилася. Навіть їхній керівник прийшов на зустріч, щоби привітатися зі мною. Він якось чудно потиснув мені руку та сказав щось незрозуміле.

Аарсте, Земля така гарна! Усе тут має свій колір і запах. Люди щодня їдять смачну їжу та п'ють різні напої. Вони це дуже люблять робити. Крім людей тут багато інших живих істот — риб, птахів, звірів, комах.

Чи ти знав, що коли земляни народжуються, вони дуже маленькі? Тоді вони ростуть, старіються й наприкінці вмирають, а на їхнє місце народжуються нові люди. Протягом свого життя земляни бавляться, навчаються, працюють, а на старість — відпочивають.

Я дуже здивувалася, що земляни тільки можуть спілкуватися усно або на письмі, а не телепатично. Також вони тільки можуть спілкуватися з тими людьми, що розмовляють тією самою мовою, бо в них немає однієї спільної мови. Дивно, ні?

Моя нова подруга Наталка пояснила мені, що багато землян мусять ходити на працю поза домом. За це вони отримують гроші. Тоді за гроші вони купують у крамницях усе, що їм потрібне — харчі, одяг, авта. Мені здається, що без грошей на Землі неможливо вижити.

Аарсте, я дуже рада, що ти переконав мене відвідати цю чудову планету. Дотепер я уявляла її собі зовсім інакшою. Я дуже хочу повернутися сюди з тобою й познайомити тебе зі своїми новими друзями.

До скорого побачення,
твоя подруга —
Іknава

В. Індивідуальна робота.

Вправа 5. Знайдислово

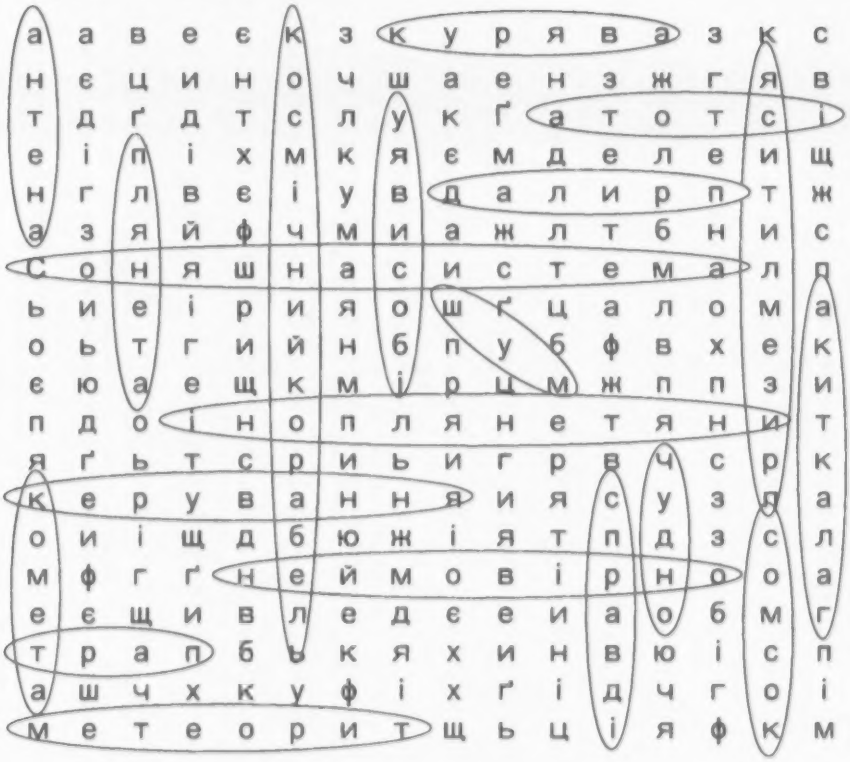
а а в е є к з к у р я в а з к с
н є ц и н о ч ш а е н з ж г я в
т д ґ д т с л у к ґ а т о т с і
е і п і х м к я є м д е л е и щ
н г л в є і у в д а л и р п т ж
а з я й ф ч м и а ж л т б н и с
с о н я ш н а с и с т е м а л п
ь и е і р и я о ш ґ ц а л о м а
о ь т г и й н б п у б ф в х е к
є ю а е щ к м і р ц м ж п п з и
п д о і н о п л я н е т я н и т
я ґ ь т с р и ь и г р в ч с р к
к е р у в а н н я и я с у з п а
о и і щ д б ю ж і я т п д з с л
м ф г ґ н е й м о в і р н о о а
е є щ и в л е д є е и а о б м г
т р а п б ь к я х и н в ю і с п
а ш ч х к у ф і х ґ і д ч г о і
м е т е о р и т щ ь ц і я ф к м

Вправа 6. Що таке «рослини»?

А. Індивідуальна робота.

Можлива відповідь:

Де він росте? у парках, на подвір'ях, у лісах

Як він виглядає? низький; має тонкі гілки, що ростуть майже від кореня

Якого він кольору? зелене листя, коричневі гілки

Для чого він потрібний? для прикраси; на деяких кущах ростуть їстивні овочі

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 7. Ми та іноплянетяни

Індивідуальна робота.

Вправа 8. Передбачення

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 9. Ти — представник Канади

Індивідуальна робота.

Вправа 10. Пригода на морі

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

Вправа 11. Дай волю своїй уяві!

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

1.	1	жаль
2.	3	жах
3.	1	смуток
4.	4	зацікавлення
5.	3	здивування
6.	5	страх
7.	1	співчуття
8.	2	злість

Вправа 12. Підбери прикметники

А. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

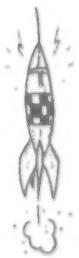

Іменники	Прикметники
1. плянета	безлюдний, -а, -е, -і
2. іноплянетяни	людиноподібний, -а, -е, -і
3. корабель	космічний, -а, -е, -і
4. подорожі	позаземний, -а, -е, -і
5. космос	безмежний, -а, -е, -і
6. антена	алюмінійовий, -а, -е, -і
7. комета	яскравий, -а, -е, -і
8. прилад	інтелігентний, -а, -е, -і
9. противники	модерний, -а, -е, -і
10. кратер	жорстокий, -а, -е, -і
11. трап	загадковий, -а, -е, -і
	стрімкий, -а, -е, -і
	бездушний, -а, -е, -і
	фантастичний, -а, -е, -і
	легкий, -а, -е, -і
	дивний, -а, -е, -і
	відкритий, -а, -е, -і
	прекрасний, -а, -е, -і
	глибокий, -а, -е, -і
	хвостатий, -а, -е, -і
	швидкий, -а, -е, -і
	складний, -а, -е, -і
	широкий, -а, -е, -і

Б. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

1. безлюдна, загадкова — плянета
2. людиноподібні, інтелігентні — іноплянетяни
3. алюмінійовий, швидкий — корабель
4. позаземні, космічні — подорожі
5. безмежний, фантастичний — космос
6. модерна, легка — антена
7. яскрава, хвостата — комета

BEST COPY AVAILABLE

8. _____ дивний, складний _____ прилад
9. _____ жорстокі, бездушні _____ противники
10. _____ глибокий, широкий _____ кратер
11. _____ стрімкий, відкритий _____ трап

В. Індивідуальна робота.

Вправа 13. Родовий відмінок

Число		Іменник	Родовий відмінок	Можливі речення
1.	од.	істота	істоти	Я не бачу дивної істоти.
	мн.	істоти	істот	Я не бачу дивних істот.
2.	од.	комета	комети	Я ніколи не бачив комети.
	мн.	комети	комет	Я ніколи не бачив комет.
3.	од.	прилад	приладу	Я знайшов це біля того приладу.
	мн.	прилади	приладів	Я знайшов це біля тих приладів.
4.	од.	противник	противника	У неї немає противника.
	мн.	противники	противників	У неї немає противників.
5.	од.	зустріч	зустрічі	Він рахує дні до зустрічі з нею.
	мн.	зустрічі	зустрічей	Він рахує дні до зустрічей із нею.
6.	од.	інопланетянин	інопланетянина	Я маю щось для інопланетянина.
	мн.	інопланетяни	інопланетян	Я маю щось для інопланетян.
7.	од.	гість	гостя	Я шукаю подарунок для гостя.
	мн.	гості	гостей	Я шукаю подарунок для гостей.
8.	од.	книжка	книжки	Я не купувала тієї книжки.
	мн.	книжки	книжок	Я не купувала тих книжок.
9.	од.	бабуся	бабусі	Я сиджу біля своєї бабусі.
	мн.	бабусі	бабусь	Я сиджу біля своїх бабусь.
10.	од.	батько	батька	Я купую книжки для батька.
	мн.	батьки	батьків	Я купую книжки для батьків.

Вправа 14. Особові займенники — родовий відмінок

А. Індивідуальна робота.

Б. 1. Бабуня передала ці ліки для ***тебе***.
2. Ми нікуди без ***вас*** не поїдемо!

3. Ореста одружиться спершу, а Михайлина після ***неї***.
4. Маріє, постав цю ікону біля ***них***, будь ласка.
5. Ходімо до ***мене*** після школи!
6. Хлопці побачили на стіні дзеркало та стали вряд коло ***нього***.
7. Усі йдуть на танець, крім ***нас***.
8. Я дивилася на небо, як із ***нього*** падали сніжинки.
9. Нехай Оля зайде до нас, бо ми ***її*** вже довго не бачили.
10. Мені здається, що ***їх*** нема вдома.

В. Індивідуальна робота.

Вправа 15. Вказівні займенники — родовий відмінок

А. Індивідуальна робота.

Б. 1. Чи ти ще десь бачила таких гарних хлопців? (такі)
2. Василь не розуміє цього тяжкого завдання. (це)
3. Ми більше не хочемо тих чужих Ля Бланків у Свободі! (ті)
4. Суперагент усміхнувся до тієї прекрасної бльондинки. (та)
5. Ми ще ніколи в житті не їли такого смачного борщу. (такий)
6. Ти можеш померти від цих лісових грибів. (ці)
7. Я хочу сісти біля цього талановитого художника. (цей)
8. Нам треба негайно приземлитися посеред цієї водянистої плянети! (ця)
9. В Україні будують доми з такої коричневої цегли. (така)
10. Спочатку Богдан злякався того дивного звірятка. (те)
11. Гриць не помітив тієї жорстокої бандитки. (та)
12. Ми не сподівалися такого дорогого подарунка! (такий)
13. Він не поїде в гори без таких добрих друзів. (такі)
14. Я ще не бачила цієї славної співачки на сцені. (ця)
15. Учителі поважають таких працьовитих учнів. (такі)

В.

1. таких гарних хлопців	***такі гарні хлопці***
2. цього тяжкого завдання	***це тяжке завдання***
3. тих чужих Ля Бланків	***ті чужі Ля Бланки***
4. тієї прекрасної бльондинки	***та прекрасна бльондинка***
5. такого смачного борщу	***такий смачний борщ***
6. цих лісових грибів	***ці лісові гриби***

7. цього талановитого художника — *цей талановитий художник*
8. цієї водянистої планети — *ця водяниста планета*
9. такої коричневої цегли — *така коричнева цегла*
10. того дивного звірятка — *те дивне звірятко*
11. тієї жорстокої бандитки — *та жорстока бандитка*
12. такого дорогого подарунка — *такий дорогий подарунок*
13. таких добрих друзів — *такі добрі друзі*
14. цієї славної співачки — *ця славна співачка*
15. таких працьовитих учнів — *такі працьовиті учні*

Вправа 16. Присвійні займенники — родовий відмінок

А. Індивідуальна робота.

Б. 1. Іноплянетяни вийшли зі ***свого*** космічного корабля.
2. Вони хотіли повечеряти в ***нашої*** старшої сестри.
3. Я не знаю, яка відстань від ***їхньої*** планети до Землі.
4. Літаюча тарілка тихенько приземлилася біля ***його*** канцелярії.
5. Наталка стежила за зірками без ***вашої*** допомоги.
6. Марсіянин залишив якийсь подарунок для ***твоїх*** дітей.
7. Сядьте, будь ласка, навпроти ***моїх*** надзвичайних гостей.
8. Гарна гостя з Венери пообіцяла телефонувати до ***її*** брата щотижня.
9. Я хотіла б поговорити з тобою після ***твоєї*** позаземної подорожі.
10. Чи ти віриш, що серед ***наших*** добрих знайомих є іноплянетяни?

В.
1. наші батьки — наших батьків
2. мій приятель — мого приятеля
3. його велосипед — його велосипеда
4. ваші вакації — ваших вакацій
5. їхній син — їхнього сина
6. свої оцінки — своїх оцінок
7. її книжка — її книжки
8. твоя праця — твоєї праці
9. їхні гроші — їхніх грошей
10. своя кишеня — своєї кишені

Г. Індивідуальна робота.

Можливі відповіді:

1. наших, моїх вакацій
2. їхньої, твоєї бібліотеки
3. його, вашого автобуса
4. свого, її здоров'я
5. твоїх, їхніх друзів
6. мого, нашого ресторану
7. твого, їхнього лікаря
8. ваших, своїх інопланетян
9. моєї, його подорожі
10. її, своїх фантазій

Вправа 17. Зворотний займенник СЕБЕ

А. Індивідуальна робота.

Б.
1. Батьки недавно купили ***собі*** новий комп'ютер.
2. Моя бабуня часто розмовляє зі ***собою***.
3. Хворий почував ***себе*** краще після операції.
4. Христя закричала, коли побачила на ***собі*** осу.
5. Діти, візьміть ***собі*** по яблуку та йдіть надвір.
6. Гриць Мамай ляснув ***себе*** по голові.
7. Учні відчули в ***собі*** страх, коли висадилися на Місяці.
8. Не пробуй імітувати інших, а будь ***собою***!
9. Він волів ходити в гості замість зустрічатися з друзями в ***себе***.
10. На мій день народження я дозволяю ***собі*** з'їсти аж два шматки торта.

Вправа 18. Мовна гра

А.

1	к	о	р	о	н	а
2	к	о	л	е	с	о
3	к	о	с	т	ю	м
4	к	о	ш	м	а	р
5	к	о	р	д	о	н
6	к	р	о	к	і	с

Б. Індивідуальна робота.

Можлива відповідь:
Коли я виросту, тоді стану астронавтом і полечу в ***космос***.

Вправа 19. Кросворд

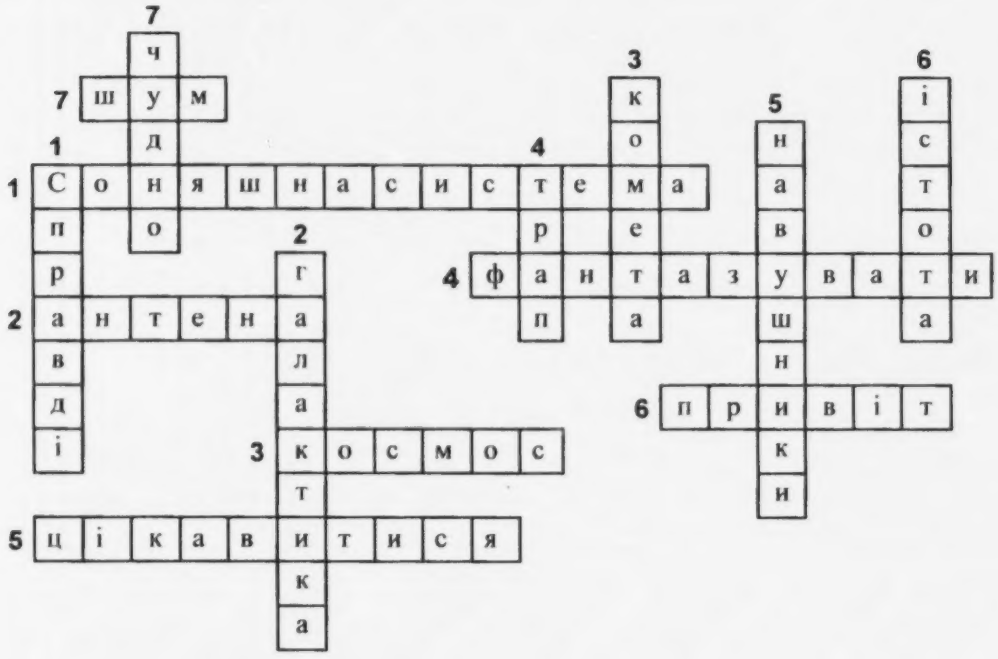

Вправа 20. Оповідання

А. Індивідуальна робота.

Б. 1. а н т а г о н і с т

2. з а в ' я з к а

3. о п о в і д а н н я

4. п е р с о н а ж

5. о б с т а в и н и

6. е к с п о з и ц і я

99

7. п р о т а г о н і с т

8. р о з в ' я з к а

9. с ю ж е т

10. к у л ь м і н а ц і я

11. з м а л ю в а н н я х а р а к т е р у

12. к о н ф л і к т

13. г о л о в н и й г е р о й

14. п и с ь м е н н и к

15. п р о т и в н и к

Вправа 21. Небезпечна подорож

А. Індивідуальна робота.

Б. Індивідуальна робота.

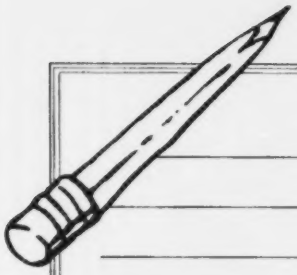

Учительські нотатки

101

Учительські нотатки

НАД ВІДПОВІДЯМИ ДО УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА ПРАЦЮВАЛИ:

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Зміни та доповнення	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
Члени Комітету перегляду матеріялів з української мови для нижчих середніх кляс	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
	ОДАРКА ҐІНДА
	ТАРАС ДВОРНИЦЬКИЙ
	ЛЮБА ІЩЕНКО
	ІГОР КРИС
	ТАРАС ПОДІЛЬСЬКИЙ
	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
	КСЕНЯ ФЕДИНА
	ГАЛИНА ЦАР
Мовний консультант і редактор	ЯР СЛАВУТИЧ
Керівник видання	ГАЛИНА ЦАР
Художньо-технічне оформлення	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА
	ГАЛИНА ЦАР
Коректори	ТЕТЯНА НАЗАРЕНКО
	ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА
	ІРИНА СИМЧИШИН-СТРУК

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Керівник проєкту	ІВАН СОКОЛОВСЬКИЙ
Програмний укладач	БОГДАН БОРУЩАК
Координатор експерименту	БОГДАН БОРУЩАК
Учителі-учасники експерименту	БОГДАН БОРУЩАК
	КСЕНЯ СКРИПНИК БУБЕЛЬ
	ОДАРКА ВОЗНЯК
	ОДАРКА ҐІНДА
	ВІРА ЛИТВИН
	СЕМЕН СЕНЧИШИН
Коректор	ГАЛИНА ЦАР
Комп'ютерний набір	ВІКТОРІЯ ЖУКІВСЬКА

THIS ANSWER KEY TO STUDENT ACTIVITY BOOK WAS PRODUCED BY:

Head of Development Team	JOHN SOKOLOWSKI
Revisions	XENIA SKRYPNYK BUBEL
Ukrainian Language Arts Junior High School Review Committee	XENIA SKRYPNYK BUBEL AUDREY GINDA TERRY DWORNYCKI LUBA ISHENKO IHOR KRYS TARAS PODILSKY JOHN SOKOLOWSKI KSENIA FEDYNA HELEN CZAR
Language Consultant and Editor	YAR SLAVUTYCH
Production Manager	HELEN CZAR
Production Design	VICTORIA ZUKIWSKY HELEN CZAR
Copyeditors	TATIANA NAZARENKO HELEN CZAR
Inputters	VICTORIA ZUKIWSKY IRENA SIMČIŠIN-STRUK

PILOT EDITION

Project Manager	JOHN SOKOLOWSKI
Program Developer	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Coordinator	BOHDAN BORUSZCZAK
Piloting Teachers	BOHDAN BORUSZCZAK XENIA SKRYPNYK BUBEL ODARKA WOZNIAK AUDREY GINDA VERA LYTWYN SIMON SENCHYSHYN
Copyeditor	HELEN CZAR
Inputter	VICTORIA ZUKIWSKY

Видання випущено на замовлення

Відділу мовних програм *при* **Міністерстві освіти Альберти**.

Публікація матеріялів для 9-ї кляси,
як частини Програми навчання української мови «Коляж»,
була здійснена за фінансовою допомогою

Методичного кабінету української мови
при **Канадському інституті українських студій,**
Альбертський університет,

і

Клюбу українських професіоналістів і підприємців Едмонтону.

The development of the Collage Ukrainian Language Development Series was sponsored by the

Language Services Branch *of* **Alberta Learning**.

The publication of the Collage 3 level of the
Collage Ukrainian Language Development Series
was made possible by the financial support of the

Ukrainian Language Education Centre,
Canadian Institute of Ukrainian Studies,
University of Alberta,
and the
Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton.

U.S. Department of Education
Office of Educational Research and Improvement (OERI)
National Library of Education (NLE)
Educational Resources Information Center (ERIC)

NOTICE

Reproduction Basis

X	This document is covered by a signed "Reproduction Release (Blanket)" form (on file within the ERIC system), encompassing all or classes of documents from its source organization and, therefore, does not require a "Specific Document" Release form.
	This document is Federally-funded, or carries its own permission to reproduce, or is otherwise in the public domain and, therefore, may be reproduced by ERIC without a signed Reproduction Release form (either "Specific Document" or "Blanket").